

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) nr 531/2012**av den 13 juni 2012****om roaming i allmänna mobilnät i unionen****(omarbetning)****(Text av betydelse för EES)**

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktions-
sätt, särskilt artikel 114,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de natio-
nella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommit-
téns yttrande ⁽¹⁾,

efter att ha hört Regionkommittén,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽²⁾, och

av följande skäl:

- (1) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 717/2007 av den 27 juni 2007 om roaming i allmänna mobila kommunikationsnät i gemenskapen ⁽³⁾ har ändrats väsentligt ⁽⁴⁾. Med anledning av nya ändringar bör den av tydlighetsskäl omarbetas.
- (2) Målet att minska skillnaden mellan de nationella taxorna och roamingtaxorna, som infördes i kommissionens ram för prestandajämförelser (Benchmarking Framework) för 2011-2015, vilket godkändes av i2010-högnivågruppen i november 2009, och i kommissionens meddelande om en digital agenda för Europa, bör också förbli målet med denna förordning. Den planerade separata försäljningen av roamingtjänster och nationella tjänster bör öka konkurrensen och därmed sänka priserna för kunderna och

skapa en inre marknad för roamingtjänster i unionen utan en markant differentiering mellan nationella taxor och roamingtaxor. Unionsomfattande roamingtjänster kan stimulera utvecklingen av en inre telekommunikationsmarknad i unionen.

- (3) En inre telekommunikationsmarknad kan inte anses finnas så länge de nationella priserna och roamingpriserna skiljer sig avsevärt åt. Slutmålet bör därför vara att eliminera skillnaden mellan de nationella avgifterna och roamingavgifterna, och på så sätt skapa en inre marknad för mobilkommunikation.
- (4) De höga priser vid roamingsamtal och sms- och dataroaming som användare av allmänna mobilnät, till exempel studenter, affärsresenärer och turister, måste betala är ett hinder för deras användning av mobila terminaler under utlandsresor inom unionen och är en fråga som bekymrar konsumenterna, de nationella tillsynsmyndigheterna och unionsinstitutionerna samt utgör ett betydande hinder för den inre marknaden. De alltför höga slutkundsavgifterna beror på de höga grossistavgifter som de utländska värnadsoperatörerna tar ut och i många fall även på att kundens egen nätoperatör gör stora påslag på grossistavgifterna. På grund av bristen på konkurrens slår sänkningar av grossistavgifterna sällan igenom i slutkundsledet. Även om vissa operatörer nyligen har infört avgifter som ger kunderna förmånligare villkor och något lägre priser finns det fortfarande indikationer på att förhållandet mellan kostnader och priser skiljer sig väsentligt från den situation som skulle råda på en konkurrensutsatt marknad.
- (5) Höga roamingavgifter utgör ett hinder mot unionens strävan att bli en kunskapsbaserad ekonomi och att genomföra en inre konsumentmarknad för 500 miljoner konsument. Mobildatatrafik underlättas om man tilldelar tillräckligt radiospektrum så att konsumenterna och företag kan använda samtals-, sms- och datatjänster var som helst i unionen. Genom att snarast tilldela tillräckligt och lämpligt spektrum i linje med unionens politiska mål och på bästa sätt möta efterfrågan på trådlös datatrafik kommer det fleråriga programmet för radiospektrumpolitik, som inrättades genom beslut nr 243/2012/EU ⁽⁵⁾, att bana vägen för en utveckling som ger unionen möjlighet att bli världsledande i fråga om bredbandshastighet, rörlighet, täckning och kapacitet samt underlätta uppkomsten av nya affärsmodeller och tekniker och därigenom bidra till att minska de strukturella problemen beträffande roaming i grossistledet.

⁽¹⁾ EUT C 24, 28.1.2012, s. 131.

⁽²⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 10 maj 2012 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 30 maj 2012.

⁽³⁾ EUT L 171, 29.6.2007, s. 32.

⁽⁴⁾ Se bilaga I.

⁽⁵⁾ Europaparlamentets och rådets beslut nr 243/2012/EU av den 14 mars 2012 om inrättande av ett flerårigt program för radiospektrumpolitik (EUT L 81, 21.3.2012, s. 7).

- (6) Den utbredda användningen av mobila terminaler med internetfunktion innebär att dataroaming har stor ekonomisk betydelse. Detta är ett avgörande kriterium för både användare och leverantörer av tillämpningar och innehåll. För att främja utvecklingen på denna marknad bör priserna för dataöverföring inte hämma tillväxten.
- (7) I sitt meddelande om delrapporten om utvecklingen av roamingtjänster i Europeiska unionen noterade kommissionen att den tekniska utvecklingen och/eller alternativ till roamingtjänster, som tillgängligheten av IP-telefoni (VoIP) eller wi-fi, kan göra den inre marknaden för roamingtjänster i unionen mer konkurrensutsatt. Även om dessa alternativ, särskilt VoIP-tjänster, i ökande grad används på nationell nivå, har inga stora förändringar skett vad gäller deras användning vid roaming.
- (8) Mot bakgrund av den mobila datatrafikens snabba utveckling och det ökande antalet kunder som använder samtals-, sms- och dataroamingtjänster utomlands behöver man öka konkurrensen, för att utveckla nya affärsmodeller och tekniker. Regleringen av roamingavgifterna bör utformas på ett sätt som inte avhåller från konkurrens som leder till lägre prisnivåer.
- (9) Skapandet av ett europeiskt samhälls-, utbildnings-, kultur- och entreprenörsområde grundat på rörlighet för individer och digitala data bör underlätta kommunikationen mellan människor i syfte att bygga upp ett verkligt "medborgarnas Europa".
- (10) Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/19/EG av den 7 mars 2002 om tillträde till och samtrafik mellan elektroniska kommunikationsnät och tillhörande faciliteter (tillträdesdirektivet)⁽¹⁾, Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/20/EG av den 7 mars 2002 om auktorisation för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (auktorisationsdirektivet)⁽²⁾, Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/21/EG av den 7 mars 2002 om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (ramdirektivet)⁽³⁾, Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/22/EG av den 7 mars 2002 om samhällsomfattande tjänster och användares rättigheter avseende elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (direktivet om samhällsomfattande tjänster)⁽⁴⁾, samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG av den 12 juli 2002 om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation (direktivet om integritet och elektronisk kommunikation)⁽⁵⁾ (nedan tillsammans kallade 2002 års regelverk för elektronisk kommunikation) syftar till att skapa en inre marknad för elektronisk kommunikation i unionen och säkerställa en hög nivå av konsumentskydd genom ökad konkurrens.
- (11) Förordning (EG) nr 717/2007 utgör inte någon isolerad åtgärd, utan kompletterar och stödjer bestämmelserna i 2002 års regelverk för elektronisk kommunikation när det gäller unionsomfattande roaming. Det regelverket har inte gett de nationella tillsynsmyndigheterna tillräckliga verktyg för att kunna vidta effektiva och kraftfulla åtgärder i fråga om priset på roamingtjänster inom unionen och säkerställer därför inte en välfungerande inre marknad för roamingtjänster. Förordning (EG) nr 717/2007 utgjorde ett lämpligt verktyg för att rätta till denna situation.
- (12) 2002 års regelverk för elektronisk kommunikation bygger på principen att reglerade förhandsskyldigheter bör införas endast om konkurrensen inte är effektiv, och föreskriver att de nationella tillsynsmyndigheterna regelbundet ska granska marknaden och göra en bedömning av befintliga skyldigheter, vilket kan leda till att operatörer med betydande marknadsinflytande åläggs förhandsskyldigheter. Detta förfarande inbegriper att definiera relevanta marknader i enlighet med kommissionens rekommendation om relevanta produkt- och tjänstemarknader inom området elektronisk kommunikation vilka kan bli föremål för förhandsreglering enligt direktiv 2002/21/EG⁽⁶⁾ (nedan kallad *rekommendationen*), göra analyser av de definierade marknaderna i enlighet med kommissionens riktlinjer för marknadsanalyser och bedömning av betydande marknadsinflytande enligt unionens regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster⁽⁷⁾ samt avgöra vilka operatörer som har betydande marknadsinflytande och ålägga dem förhandsskyldigheter.
- (13) Enligt rekommendationen utgör den nationella grossistmarknaden för tillhandahållande av internationell roaming i allmänna mobiltelefonnät en sådan relevant marknad som kan bli föremål för förhandsreglering. De analyser som de nationella tillsynsmyndigheterna utfört, var och en för sig och inom ramen för Europeiska gruppen av tillsynsmyndigheter och dess efterträdare organet för europeiska tillsynsmyndigheter för elektronisk kommunikation (Berec), inrättat genom förordning (EG) nr 1211/2009⁽⁸⁾, beträffande de nationella grossistmarknaderna för tillhandahållande av internationell roaming har emellertid visat att det ännu inte har varit möjligt för någon nationell tillsynsmyndighet att komma till rätta med de höga grossisttaxorna för roaming inom unionen, eftersom det är svårt att avgöra vilka företag som har betydande marknadsinflytande, mot bakgrund av de särskilda omständigheterna för internationell roaming, till exempel att den är gränsöverskridande. Efter det att förordning (EG) nr 717/2007 trätt i kraft omfattades inte längre roamingmarknaden av den reviderade rekommendationen⁽⁹⁾.

⁽¹⁾ EGT L 108, 24.4.2002, s. 7.

⁽²⁾ EGT L 108, 24.4.2002, s. 21.

⁽³⁾ EGT L 108, 24.4.2002, s. 33.

⁽⁴⁾ EGT L 108, 24.4.2002, s. 51.

⁽⁵⁾ EGT L 201, 31.7.2002, s. 37.

⁽⁶⁾ EUT L 114, 8.5.2003, s. 45.

⁽⁷⁾ EGT C 165, 11.7.2002, s. 6.

⁽⁸⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1211/2009 av den 25 november 2009 om inrättande av organet för europeiska regleringsmyndigheter för elektronisk kommunikation (Berec) och byrån (EUT L 337, 18.12.2009, s. 1).

⁽⁹⁾ Kommissionens rekommendation av den 17 december 2007 om relevanta produkt- och tjänstemarknader inom området elektronisk kommunikation vilka kan komma i fråga för förhandsreglering enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/21/EG om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (EUT L 344, 28.12.2007, s. 65).

- (14) Dessutom har de nationella tillsynsmyndigheter som har ansvaret för att bevaka och främja intressena för de mobilkunder som normalt bor inom deras territorium inte möjlighet att påverka de värnadsoperatörer som slutkunden är beroende av för att kunna använda internationella roamingtjänster, som finns i andra medlemsstater. Detta hinder skulle också kunna minska effekten av de åtgärder som medlemsstater vidtar på grundval av deras bibehållna behörighet att anta bestämmelser på konsumentskyddsområdet.
- (15) Medlemsstaterna står följaktligen under tryck att ta itu med avgiftsnivån för internationell roaming, men de möjligheter som de nationella tillsynsmyndigheterna har att förhandsreglera med stöd av 2002 års regelverk för elektronisk kommunikation har visat sig vara otillräckliga för att dessa myndigheter ska kunna agera kraftfullt i konsumenternas intresse på detta särskilda område.
- (16) I sin resolution om EU:s lagstiftning och marknader på området för elektronisk kommunikation⁽¹⁾ uppmanade dessutom Europaparlamentet kommissionen att utveckla nya initiativ för att sänka de höga kostnaderna för gränsöverskridande mobiltelefontrafik och Europeiska rådet konstaterade vid mötet den 23–24 mars 2006 att en mer fokuserad, effektiv och integrerad politik för informations- och kommunikationsteknik på både unionsnivå och nationell nivå är nödvändig för att målen för ekonomisk tillväxt och produktivitet ska kunna uppnås och noterade i det sammanhanget att sänkta roamingavgifter är viktiga för konkurrenskraften.
- (17) 2002 års regelverk för elektronisk kommunikation syftade, på grundval av rådande överväganden vid den tidpunkten, till att undanröja alla handelshinder mellan medlemsstaterna på det område som harmoniserades genom regelverket, bland annat åtgärder som påverkar roamingavgifterna. Detta bör dock inte förhindra en anpassning av harmoniserade bestämmelser som står i samklang med andra överväganden för att förbättra konkurrensen på den inre marknaden för roamingtjänster och skapa en hög nivå av konsumentskydd.
- (18) Denna förordning bör därför göra det möjligt att avvika från annars tillämpliga bestämmelser i 2002 års regelverk för elektronisk kommunikation, särskilt ramdirektivet, på så vis att priserna för erbjudna tjänster bör fastställas genom affärsavtal om det inte finns någon operatör med betydande marknadsinflytande, och på så sätt skapa utrymme för införandet av kompletterande lagstadgade skyldigheter som avspeglar de speciella särdrag som de unionsomfattande roamingtjänsterna har.
- (19) Grossist- och slutkundsledet på roamingmarknaden har mycket speciella egenskaper som motiverar exceptionella åtgärder som går utöver de mekanismer som annars finns att tillgå inom ramen för 2002 års regelverk för elektronisk kommunikation.
- (20) En gemensam harmoniserad metod bör införas för att säkerställa att användare av allmänna markbundna mobilnät, under resor i unionen, inte ska behöva betala orimligt höga priser för unionsomfattande roamingtjänster, och därigenom öka konkurrensen mellan roamingleverantörerna när det gäller roamingtjänster, uppnå en hög nivå av konsumentskydd och bevara såväl incitamenten för innovation som konsumenternas fria val. Mot bakgrund av att de berörda tjänsterna är gränsöverskridande behövs denna gemensamma metod, så att roamingleverantörerna kan verka inom ett enda enhetligt regelverk grundat på objektiva kriterier.
- (21) Förordning (EG) nr 717/2007 upphör att gälla den 30 juni 2012. Före förordningens utgång gjorde kommissionen en översyn i enlighet med artikel 11 i förordningen, enligt vilken kommissionen ska bedöma huruvida målen i förordningen har uppnåtts och se över utvecklingen av avgifterna i grossist- och slutkundsledet för rösttelefoni-, sms- och datakommunikationstjänster för roamingkunder. Kommissionen drog i sin rapport till Europaparlamentet och rådet av den 6 juli 2011 om resultaten av översynen av förordning (EG) nr 717/2007 slutsatsen att det är lämpligt att se till att förordning (EG) nr 717/2007 kan tillämpas även efter den 30 juni 2012.
- (22) Uppgifterna om prisutvecklingen för unionsomfattande roamingsamtalstjänster och sms- och dataroamingtjänster efter ikraftträdandet av förordning (EG) nr 717/2007, inbegripet särskilt de uppgifter som samlats in en gång i kvartalet av de nationella tillsynsmyndigheterna och rapporterats via Berec, ger inte stöd för uppfattningen att det skulle vara troligt att konkurrensförhållandena i grossist- och slutkundsledet har utvecklats i rimlig utsträckning och kommer att vara hållbara från och med juni 2012 utan nya regleringsåtgärder. Dessa uppgifter visar att roamingpriserna i grossist- och slutkundsledet fortfarande är mycket högre än de nationella priserna och fortfarande ligger på eller är nära de gränsvärden som fastställs i förordning (EG) nr 717/2007, och att det endast förekommer begränsad konkurrens under de nivåerna.
- (23) I och med att de regleringsåtgärder som är tillämpliga på unionsomfattande roamingtjänster i grossist- och slutkundsledet inom ramen för förordning (EG) nr 717/2007 upphör att gälla den 30 juni 2012, är det stor risk för att den bristande konkurrensen på den inre marknaden för roamingtjänster och incitamentet för roamingleverantörerna att maximera sina intäkter för roaming kommer att resultera i priser i grossist- och slutkundsledet för unionsomfattande roaming som inte på ett rimligt sätt skulle avspegla de underliggande kostnaderna för att tillhandahålla tjänsten, och därmed äventyrar målen för den förordningen. Regleringsåtgärderna på marknaden för mobilroamingtjänster bör därför fortsätta att gälla efter

⁽¹⁾ EUT C 285 E, 22.11.2006, s. 143.

den 30 juni 2012 för att säkerställa en välfungerande inre marknad, genom att konkurrensen får utvecklas samtidigt som det fortsättningsvis garanteras att konsumenterna inte kommer att få betala ett orimligt pris jämfört med konkurrensutsatta nationella priser.

(24) De nationella tillsynsmyndigheterna bör verka för det politiska mål som anges i artikel 8 i ramdirektivet när det gäller slutanvändarnas möjligheter att få tillgång till och sprida information eller använda sig av tillämpningar och tjänster som de själva väljer.

(25) För att ge utrymme för en effektivare, mer integrerad och konkurrenskraftig marknad för roamingtjänster bör det inte finnas några begränsningar som hindrar företag från att förhandla om tillträde i grossistledet i syfte att tillhandahålla roamingtjänster. Hinder mot roamingtjänsttillträde i grossistledet på grund av skillnader i förhandlingsstyrka mellan företagen och deras grad av ägande när det gäller infrastruktur bör undanröjas. Virtuella mobiloperatörer och återförsäljare av mobilkommunikationstjänster som saknar en egen nätinфраstruktur tillhandahåller vanligen roamingtjänster som grundar sig på affärsavtal om roaming i grossistledet med deras värdnätoperatörer i samma medlemsstat. Det är emellertid möjligt att avtalsförhandlingar inte ger virtuella mobiloperatörer och återförsäljare tillräcklig marginal för att kunna stimulera konkurrensen genom lägre priser. Undanröjandet av dessa hinder och skapandet av balans mellan de virtuella mobiloperatörernas/återförsäljarnas och mobilnätoperatörernas förhandlingsstyrka genom ett tillträdeskrav och pristak för grossisttaxorna bör främja utvecklingen av alternativa, innovativa och unionsomfattande roamingtjänster och roamingerbjudanden till kunder. Bestämmelserna i 2002 års regelverk för elektronisk kommunikation, särskilt ramdirektivet och tillträdesdirektivet, gör det inte möjligt att lösa detta problem genom att ålägga operatörer med betydande marknadsinflytande skyldigheter.

(26) Det bör därför införas bestämmelser om skyldighet att efterkomma rimliga ansökningar om tillträde i grossistledet till allmänna mobilnät i syfte att tillhandahålla roamingtjänster. Sådant tillträde bör anpassas efter behoven hos de aktörer som begär tillträde. Tillträde bör vägras enbart på grundval av objektiva kriterier, exempelvis teknisk genomförbarhet och behovet av att upprätthålla nätintegriteten. Om tillträde vägras bör den part som anser att dennes intressen har åsidosatts kunna begära att fallet tas upp till prövning i enlighet med det förfarande som anges i denna förordning. För att garantera lika villkor bör tillträde i grossistledet i syfte att tillhandahålla roamingtjänster beviljas i enlighet med de lagstadgade skyldigheter som fastställs i denna förordning och som är tillämpliga på grossistnivå, varvid hänsyn bör tas till de

olika kostnadselement som är nödvändiga för att tillhandahålla tillträdet. En konsekvent regleringsstrategi för tillträde i grossistledet för tillhandahållande av roamingtjänster bör bidra till att undvika snedvridning mellan medlemsstater. Berec bör i samråd med kommissionen och i samarbete med berörda aktörer utfärda riktlinjer för tillträde i grossistledet i syfte att tillhandahålla roamingtjänster.

(27) En skyldighet att bevilja roamingtjänsttillträde i grossistledet bör innefatta tillhandahållande av direkta roamingtjänster i grossistledet samt tillhandahållande av roamingtjänster i grossistledet för återförsäljning genom tredje parter. Skyldigheten att bevilja roamingtjänsttillträde bör även omfatta mobilnätoperatörers skyldighet att göra det möjligt för virtuella mobiloperatörer och återförsäljare att köpa reglerade roamingtjänster i grossistledet, från aggregatorer i grossistledet som utgör en samlad tillträdespunkt och en standardiserad plattform för roamingavtal i hela unionen. För att säkerställa att operatörerna ger roamingleverantörer tillträde till alla faciliteter som är nödvändiga för tillträde till direkta roamingtjänster i grossistledet och tillträde till roamingtjänster i grossistledet för återförsäljning inom rimlig tid bör ett referenserbjudande med standardvillkoren för direkt roamingtjänsttillträde i grossistledet och tillträde till roamingtjänster i grossistledet för återförsäljning offentliggöras. Offentliggörandet av referenserbjudandet bör inte förhindra avtalsförhandlingar mellan den som begär tillträde och den som ger tillträde om prisnivån för det slutliga grossistavtalet eller om ytterligare tillträdestjänster i grossistledet som går utöver de tjänster som är nödvändiga för tillträde till direkta roamingtjänster i grossistledet och tillträde till roamingtjänster i grossistledet för återförsäljning.

(28) En skyldighet att bevilja roamingtjänsttillträde i grossistledet bör täcka tillträdet till alla delar som krävs för att tillhandahålla roamingtjänster, såsom följande: nätelement och tillhörande faciliteter, relevanta programvarusystem, inbegripet driftstödssystem, informationssystem eller databaser för förbeställning, anskaffning, beställning, framställningar om underhåll och reparation samt fakturering, tillträde till nummeromvandling eller system som erbjuder likvärdiga funktioner, mobilnät och virtuella nättjänster.

(29) Om de som ansöker om tillträde till roamingtjänster i grossistledet för återförsäljning begär tillträde till faciliteter eller tjänster utöver vad som är nödvändigt för tillhandahållandet av roamingtjänster i slutkundsledet, kan mobilnätoperatörerna ta ut rättvisa och rimliga avgifter för dessa faciliteter eller tjänster. Dessa ytterligare faciliteter eller tjänster kan bland annat vara mervärdestjänster, ytterligare programvara och informationssystem eller faktureringsarrangemang.

- (30) Mobilkommunikationstjänster säljs i paket som innehåller både nationella tjänster och roamingtjänster, vilket begränsar kundernas val av roamingtjänster. Paketet minskar öppenheten och insynen när det gäller roamingtjänster eftersom det är svårt att jämföra enskilda delar i paketen. Därför finns det ännu inte någon påtaglig konkurrens mellan operatörer med avseende på roamingdelen i mobilpaketet. Att underlätta tillträdet till roaming som en separat tjänst skulle råda bot på de strukturella problemen genom att konsumenterna får ökade kunskaper om roamingpriserna och tydliga valmöjligheter när det gäller roamingtjänster, vilket skulle leda till ett ökat konkurrenstryck på efterfrågesidan. Detta kommer därför att bidra till en välfungerande inre marknad för roamingtjänster.
- (31) Konsumenternas och företagens efterfrågan på mobila datatjänster har ökat kraftigt de senaste åren. På grund av de höga dataroamingavgifterna finns det dock stora hinder för användningen av dessa tjänster för konsumenter och företag som är verksamma över gränserna i unionen. Med tanke på att det är en ung marknad och att konsumenternas efterfrågan på dataroaming ökar i snabb takt, kan reglerade slutkundsavgifter komma att endast hålla priserna runt de föreslagna högsta avgifterna, vilket är den erfarenhet som dragits beträffande förordning (EG) nr 717/2007, i stället för att pressa ned dem ytterligare, vilket understryker behovet av ytterligare strukturella åtgärder.
- (32) Kunderna bör ha möjlighet att kostnadsfritt och enkelt byta till en alternativ roamingleverantör eller mellan alternativa roamingleverantörer på så kort tid som möjligt beroende på den tekniska lösningen och utan att det medför några påföljder. Kunderna bör informeras om denna möjlighet på ett tydligt, begripligt och lättillgängligt sätt.
- (33) Konsumenterna bör ha rätten att på ett konsumentvänligt sätt välja att köpa roamingtjänster separat från sina nationella mobilpaket. I dag kan den separata försäljningen av roamingtjänster i slutkundsledet ske på flera olika sätt, däribland med hjälp av dubbel internationell identitet för mobilabonnent (IMSI) (två separata IMSI på samma SIM-kort), enkel IMSI (en enda IMST delas mellan den nationella leverantören och roamingleverantörer) och kombinationer av dubbel eller enkel IMSI, tillsammans med tekniska villkor som inte hindrar kunden från att få tillträde till reglerade dataroamingtjänster som tillhandahålls direkt i ett värdnät, genom en överenskommelse mellan hemma- och värdnätoperatörerna.
- (34) Höga dataroamingpriser hindrar kunderna från att använda mobila datatjänster när de reser i unionen. Med tanke på den ökade efterfrågan och vikten av dataroamingtjänster bör det inte finnas några hinder för att använda alternativa dataroamingtjänster som tillfälligt eller permanent tillhandahålls direkt i ett värdnät, utan hänsyn till befintliga roamingavtal eller roamingarrangemang med nationella leverantörer och utan att någon ytterligare avgift tas ut. När så behövs, för att dataroamingtjänster ska kunna tillhandahållas direkt i ett värdnät, bör nationella leverantörer och dataroamingleverantörer samarbeta så att kunderna inte hindras från att få tillträde till och använda dessa tjänster och så att ett kontinuerligt tillhandahållande av andra roamingtjänster kan säkras.
- (35) Visserligen bör denna förordning inte fastställa några särskilda tekniska lösningar för separat försäljning av roamingtjänster, utan i stället bana väg för den mest effektiva och ändamålsenliga lösningen, inbegripet en kombinerad lösning, som kommissionen ska utveckla med utgångspunkt i synpunkter från Berec, men likväl bör det fastställas kriterier för de tekniska egenskaper som bör uppfyllas av den tekniska lösningen för den separata försäljningen av roamingtjänster. Dessa kriterier bör bland annat innefatta att en lösning införs på ett samordnat och harmoniserat sätt i hela unionen och bör säkerställa att konsumenterna snabbt och enkelt kan välja en annan roamingleverantör utan att behöva byta nummer. Roaming utanför unionen eller av tredjelandskunder inom unionen bör inte heller hindras.
- (36) Samarbetet och samordningen mellan mobilnätoperatörer bör öka så att det blir tekniskt möjligt att åstadkomma en samordnad och sund teknisk utveckling av tillhandahållandet av separata roamingtjänster och så att tillträdet till dataroamingtjänster som tillhandahålls direkt i ett värdnät inte hindras. Därför bör de relevanta grundläggande principerna och metoderna utvecklas i syfte att möjliggöra snabb anpassning till förändrade omständigheter och tekniska framsteg. Berec bör i samarbete med berörda aktörer bistå kommissionen med att utveckla de tekniska delarna så att separat försäljning av roamingtjänster möjliggörs och så att tillträdet till dataroamingtjänster som tillhandahålls direkt i ett värdnät inte hindras. Om nödvändigt bör kommissionen ge i uppdrag åt ett europeiskt standardiseringsorgan att göra de ändringar av relevanta standarder som behövs för ett harmoniserat införande av den separata försäljningen av reglerade roamingtjänster i slutkundsledet.
- (37) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av bestämmelserna i denna förordning bör kommissionen ges genomförandebefogenheter när det gäller närmare bestämmelser om informationsskyldigheter för nationella leverantörer och en teknisk lösning för den separata försäljningen av roamingtjänster. Dessa befogenheter bör

utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter ⁽¹⁾.

(38) Med beaktande av denna förordning och de genomförandeakter som antagits i anslutning till denna, bör Berec tillåtas att på eget initiativ ge specifik teknisk vägledning om separat försäljning av reglerade roamingtjänster i slutkundsledet eller om andra frågor som omfattas av denna förordning.

(39) Den separata försäljningen av reglerade roamingtjänster i slutkundsledet bedöms endast kunna få full verkan om den kombineras med skyldigheten att bevilja tillträde avseende roamingtjänster i grossistledet för att underlätta marknadsinträdet för nya eller redan existerande aktörer, inklusive leverantörer av gränsöverskridande roamingtjänster. Genom den lösningen skulle snedvridningar mellan medlemsstater kunna undvikas, eftersom den säkerställer en konsekvent regleringsstrategi och därigenom bidrar till utbyggnaden av den inre marknaden. Genomförandet av den separata försäljningen av reglerade roamingtjänster i slutkundsledet innebär dock att operatörerna kommer att behöva en skälig tidsperiod för teknisk anpassning, och därför kommer de strukturella åtgärderna först efter en viss tid att resultera i en genuin inre marknad med tillräckligt hög konkurrensvivå. Av detta skäl bör högsta avgifter för grossistavgifterna för roamingsamtalstjänster och sms- och dataroamingtjänster samt skyddstaken för sådana tjänster i slutkundsledet behållas på lämplig nivå under en viss tid, för att säkerställa att de redan existerande konsumentfördelarna bevaras under en övergångsperiod under vilken dessa strukturella åtgärder genomförs.

(40) Med avseende på den fortsatta tillfälliga prisregleringen, bör lagstadgade skyldigheter införas i både grossist- och slutkundsleden för att skydda roamingkundernas intressen, eftersom det har visat sig att prissänkningar i grossistledet för unionsomfattande roamingtjänster inte alltid avspeglas genom lägre priser i slutkundsledet, då det har saknats incitament för detta. En åtgärd som innebär att nivån på slutkundspriserna sänks, utan att något görs vad avser kostnaderna i grossistledet för att tillhandahålla dessa tjänster, riskerar å andra sidan att hindra den inre marknaden för roamingtjänster från att fungera smidigt och skulle inte medge någon ökad konkurrensvivå.

(41) Till dess att de strukturella åtgärderna har medfört tillräcklig konkurrens på den inre marknaden för roamingtjänster som skulle leda till minskningar av grossistkostnaderna som i sin tur skulle föras vidare till konsumenterna, kommer den mest verkningsfulla och

proportionella metoden för att reglera prisnivån för att ringa och ta emot roamingsamtal inom unionen att vara att på unionsnivå fastställa en högsta genomsnittlig minutavgift i grossistledet och begränsa avgifterna i slutkundsledet genom den eurotaxa som infördes genom förordning (EG) nr 717/2007 och som utökades med den eurotaxa för sms som föreskrivs i förordning (EG) nr 544/2009 ⁽²⁾ och som bör utökas med den eurotaxa för dataroaming som föreskrivs i denna förordning. Den genomsnittliga grossistavgiften bör gälla mellan två mobiloperatörer inom unionen under en angiven period.

(42) De tillfälliga eurotaxorna för rösttelefoni, sms och dataroaming bör fastställas på en skyddsnivå som säkerställer att konsumenterna inte bara får behålla fördelarna utan att dessa till och med ökar under en övergångsperiod under vilken de strukturella åtgärderna genomförs, samtidigt som den tillförsäkrar roamingleverantörerna en tillräcklig marginal och uppmuntrar konkurrenskraftiga roamingerbjudanden till lägre taxor. Under den aktuella perioden bör roamingleverantörerna aktivt informera sina kunder om eurotaxorna och kostnadsfritt och på ett tydligt och klart sätt erbjuda alla sina roamingkunder eurotaxor.

(43) De tillfälliga eurotaxor för rösttelefoni, sms och dataroaming som erbjuds roamingkunder bör avspegla en rimlig marginal i förhållande till kostnaden i grossistledet för att tillhandahålla roamingtjänsten, samtidigt som roamingleverantörerna tillåts att fortsätta att konkurrera genom att variera sitt utbud och anpassa prisstrukturen till marknadsförhållanden och konsumenternas preferenser. Skyddstaken bör sättas vid nivåer som inte leder till snedvridning av de konkurrensfördelar som följer av de strukturella åtgärderna och kan avskaffas så snart de strukturella åtgärderna har börjat omsättas i konkreta resultat för kunderna. Denna regleringsmetod bör inte tillämpas på den del av taxan som tas ut för mervärdestjänster, utan enbart på taxorna för uppkopplingen till sådana tjänster.

(44) Denna regleringsmetod bör vara lätt att genomföra och övervaka, så att den administrativa bördan blir så liten som möjlig, både för de aktörer och roamingleverantörer som påverkas av de uppställda kraven och för de nationella tillsynsmyndigheter som ska övervaka metoden och se till att den efterlevs. Den bör också vara klar och tydlig

⁽¹⁾ EUT L 55, 28.2.2011, s. 13.

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 544/2009 av den 18 juni 2009 om ändring av förordning (EG) nr 717/2007 om roaming i allmänna mobiltelefonnät i gemenskapen och direktiv 2002/21/EG om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (EUT L 167, 29.6.2009, s. 12).

och direkt begriplig för samtliga mobilkunder i unionen. Dessutom bör den vara tillförlitlig och förutsägbar för operatörer som tillhandahåller roamingtjänster i grossist- och slutkundsledet. Nivån uttryckt i pengar för den högsta minutavgiften i grossist- och slutkundsledet bör därför anges i denna förordning.

- (45) Den högsta angivna genomsnittliga minutavgiften i grossistledet bör beakta de olika delar som ingår i ett roamingsamtal inom unionen, särskilt kostnaden för originerings- och terminering av samtal via mobilnät, och inklusive indirekta kostnader samt kostnader för signalering och transitering. Det lämpligaste riktmärket för originerings- och terminering av samtal är den genomsnittliga mobiltermineringsstaxan för mobilnätoperatörer i unionen, beräknad på grundval av information från de nationella tillsynsmyndigheterna och offentliggjord av kommissionen. Vid fastställandet av den högsta genomsnittliga minutavgift som föreskrivs i denna förordning bör man därför beakta den genomsnittliga mobiltermineringsstaxan, som anger ett riktmärke för de berörda kostnaderna. Den högsta genomsnittliga minuttaxan i grossistledet bör sänkas årligen i syfte att beakta sänkningar av mobiltermineringsstaxorna som de nationella tillsynsmyndigheterna från tid till annan beslutar om.

- (46) Roamingkunderna bör genom den tillfälliga eurotaxa för rösttelefoni som är tillämplig för slutkunden försäkras om att de inte får betala ett orimligt högt pris för att ringa eller ta emot ett reglerat roamingsamtal, samtidigt som roamingleverantören kan hålla en tillräcklig vinstmarginal för att differentiera de produkter de erbjuder kunderna.

- (47) Under övergångsperioden med säkerhetstak bör varje konsument informeras om, och ha möjlighet att utan tilläggssavgifter eller förhandsvillkor välja, en enkel roamingtaxa som inte överstiger de högsta avgifterna. En rimlig marginal mellan kostnaderna i grossistledet och priserna i slutkundsledet bör säkerställa att roamingleverantörer erhåller täckning för samtliga specifika roamingkostnader i slutkundsledet, inklusive en rimlig andel av marknadsföringskostnaderna och subventionering av telefonapparater, samtidigt som tillräckligt mycket bör återstå för att ge dem en rimlig vinst. Tillfälliga eurotaxor för rösttelefoni, sms och dataroaming är ett lämpligt medel för att ge både konsumenten skydd och roamingleverantören flexibilitet. I linje med nivån i grossistledet bör de högsta tillåtna nivåerna för eurotaxorna för rösttelefoni, sms och dataroaming sänkas årligen.

- (48) Under övergångsperioden med skyddstak bör nya roamingkunder fullständigt och på ett tydligt och begripligt

sätt informeras om utbudet av roamingtaxor inom unionen, inklusive de taxor som överensstämmer med de tillfälliga eurotaxorna för rösttelefoni, sms och dataroaming. Befintliga roamingkunder bör få möjlighet att inom en viss tid välja en ny taxa som överensstämmer med de tillfälliga eurotaxorna för rösttelefoni, sms och dataroaming eller någon annan roamingtaxa. När det gäller befintliga roamingkunder som inte har gjort ett eget val inom denna tidsram, är det lämpligt att skilja mellan dem som redan hade valt en särskild roamingtaxa eller ett särskilt roamingpaket innan denna förordning trädde i kraft, och dem som inte hade gjort något val. Den senare kategorin bör automatiskt tilldelas en taxa som överensstämmer med denna förordning. Roamingkunder som redan åtnjuter särskilda roamingtaxor eller roamingpaket som passar deras individuella krav och som de har valt utifrån detta bör få behålla sin förvalda taxa eller sitt paket om de, efter att ha blivit påmind om sina aktuella taxevillkor och om de tillämpliga eurotaxorna, meddelar sin roamingleverantör att de väljer att behålla den taxan. Sådana särskilda roamingtaxor eller roamingpaket kan bland annat omfatta fasta roamingtaxor, icke-offentliga taxor, taxor med fasta tilläggssavgifter för roaming, taxor med minutavgifter som är lägre än de högsta eurotaxorna för rösttelefoni, sms och dataroaming, eller taxor med öppningsavgifter.

- (49) Eftersom denna förordning bör utgöra en särskild åtgärd i den mening som avses i artikel 1.5 i ramdirektivet, och eftersom leverantörer av unionsomfattande roamingtjänster i enlighet med denna förordning kan komma att tvingas att anpassa sina roamingtaxor i slutkundsledet till kraven i denna förordning, bör dessa anpassningar inte medföra att mobilkunder får rätt, enligt nationell lagstiftning som införlivar 2002 års regelverk för elektronisk kommunikation, att säga upp sina avtal.

- (50) Denna förordning bör inte hindra innovativa erbjudanden till konsumenterna vilka är fördelaktigare än de tillfälliga eurotaxor för rösttelefoni, sms och dataroaming som anges i denna förordning, utan den bör snarare främja innovativa erbjudanden till roamingkunder om lägre taxor, särskilt som reaktion på det extra konkurrenstryck som skapas genom de strukturella bestämmelserna i denna förordning. Denna förordning innebär inte ett krav på att roamingtaxor måste återinföras i de fall då de helt har avskaffats, eller att befintliga roamingtaxor höjs till de tillfälliga skyddsgränser som anges i förordningen.

- (51) Om de högsta avgifterna inte anges i euro bör de tillämpliga första taken och de reviderade värdena för dessa tak fastställas i den aktuella valutan, genom tillämpning av de referensväxelkurser som offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning* den dag som anges i denna förordning. Om det inte gjorts något offentliggörande den angivna dagen bör den tillämpliga referensväxelkursen vara den som offentliggörs i det första nummer av *Europeiska unionens officiella tidning* efter den dagen där sådana referensväxelkurser anges. För att skydda konsumenterna mot stigande slutkundspriser för reglerade roamingtjänster (rösttelefoni, sms och dataroamingtjänster) på grund av fluktuationer i referensväxelkurserna för andra valutor än euron, bör en medlemsstat som inte har euron som valuta tillämpa ett genomsnitt av flera referensväxelkurser över tid för att fastställa de högsta avgifterna i slutkundsledet i sin valuta.
- (52) Den praxis som vissa mobilnätoperatörer har när det gäller att fakturera för tillhandahållande av roamingsamtal i grossistledet på grundval av debiteringsintervall på upp till 60 sekunder, till skillnad från den metod där priset beräknas per sekund och som normalt tillämpas för andra samtrafikavgifter i grossistledet, skapar en snedvridning av konkurrensen mellan dessa operatörer och de som tillämpar andra debiteringsmetoder och undergräver en enhetlig tillämpning av de högsta grossistavgifter som infördes genom denna förordning. Den medför även en extra avgift som genom att öka grossistkostnaden får negativa följder för prissättningen av roamingsamtals-tjänster i slutkundsledet. Mobilnätoperatörerna bör därför vara tvungna att fakturera för tillhandahållande av reglerade roamingsamtal i grossistledet per sekund.
- (53) Europeiska gruppen av tillsynsmyndigheter, Berecs företrädare, har uppskattat att mobiloperatörernas praxis att använda debiteringsintervall på mer än en sekund vid fakturering av roamingtjänster till slutkunder har medfört att en normal eurotaxafaktura för rösttelefoni har ökat med 24 % för ringda samtal och 19 % för mottagna samtal. De konstaterade även att dessa ökningar utgör en form av dolda avgifter, eftersom de inte klart framgår för de flesta konsumenter. Europeiska gruppen av tillsynsmyndigheter rekommenderade därför brådskande åtgärder för att ta itu med de olika faktureringsmetoderna i slutkundsledet vid tillämpning av eurotaxan för rösttelefoni.
- (54) Till följd av inrättandet av eurotaxan i unionen genom förordning (EG) nr 717/2007 infördes en gemensam metod för att säkerställa att roamingkunderna inte får betala orimliga priser för reglerade roamingsamtal, men mobiloperatörernas olika debiteringsintervall undergräver radikalt en enhetlig tillämpning av förordningen. Detta innebär även att det, trots de unionsomfattande roamingtjänsternas gränsöverskridande karaktär, förekommer divergerande faktureringsmetoder för reglerade roaming-samtal, vilket snedvrider konkurrensvillkoren på den inre marknaden.
- (55) En gemensam uppsättning regler för debiteringsintervall på eurotaxafakturer för rösttelefoni i slutkundsledet bör därför införas för att ytterligare stärka den inre marknaden och tillhandahålla samma höga skyddsnivå för konsumenter av unionsomfattande roamingtjänster inom hela unionen.
- (56) Leverantörerna av reglerade roamingsamtal i slutkundsledet bör därför vara tvungna att fakturera sina kunder per sekund för alla samtal som omfattas av en eurotaxa för rösttelefoni, med undantag endast för en möjlighet att ta ut en inledande avgift för högst 30 sekunder för ringda samtal. Detta kommer att göra det möjligt för roamingleverantörerna att täcka rimliga öppningskostnader samt ge flexibilitet att konkurrera genom att erbjuda kortare debiteringsintervall. När det gäller mottagna eurotaxasamtal för rösttelefoni kan inget första debiteringsintervall motiveras, eftersom den underliggande grossistkostnaden tas ut per sekund och alla särskilda öppningskostnader redan täcks av mobiltermineringstaxan.
- (57) Kunderna bör inte vara skyldiga att betala för att ta emot röstmeddelanden i ett värdnät, eftersom de inte kan kontrollera tidslängden på sådana meddelanden. Detta bör inte påverka andra tillämpliga avgifter för röstmeddelanden, till exempel avgifterna för att lyssna på sådana meddelanden.
- (58) Kunder som bor i gränsregioner bör inte få onödigt höga fakturor på grund av oavsiktlig roaming. Roamingleverantörerna bör därför vidta rimliga åtgärder för att skydda kunderna från roamingavgifter när de befinner sig i sin egen medlemsstat. Detta bör inkludera lämpliga åtgärder för att informera kunderna så att de aktivt kan förhindra sådan oavsiktlig roaming. De nationella tillsynsmyndigheterna bör vara uppmärksamma på situationer där kunder drabbas av problem med betalning av roamingavgifter när de fortfarande befinner sig i sin egen medlemsstat och bör vidta lämpliga åtgärder för att minska problemet.
- (59) När det gäller sms-roamingtjänster liksom roamingsamtal finns det stor risk för att enbart ett införande av skyldigheter vid prissättningen i grossistledet inte automatiskt skulle leda till lägre slutkundspriser. En åtgärd som innebär att nivån på slutkundspriserna sänks, utan att ta itu med de kostnader som grossisterna har för att tillhandahålla dessa tjänster, kan å andra sidan skada vissa, särskilt mindre, roamingleverantörer genom att öka risken för prispress.

- (60) Vidare har 2002 års regelverk för elektronisk kommunikation, på grund av den speciella uppbyggnaden hos marknaden för roamingtjänster och dess gränsöverskridande karaktär, inte försett de nationella tillsynsmyndigheterna med lämpliga verktyg för att på ett effektivt sätt lösa de konkurrensrelaterade problem som ligger till grund för de höga grossist- och slutkundspriserna för reglerade sms-roamingtjänster. Detta leder till att den inre marknaden inte fungerar väl, och bör rättas till.
- (61) Lagstadgade skyldigheter bör därför införas när det gäller reglerade sms-roamingtjänster i grossistledet, för att fastställa en mer rimlig koppling mellan grossistavgifterna och de underliggande kostnaderna för tillhandahållandet, och under en övergångsperiod även i slutkundledet, för att skydda roamingkundernas intressen till dess att de strukturella åtgärderna blir verkningsfulla.
- (62) Den mest verkningsfulla och proportionella metoden för att reglera prisnivån för reglerade sms-roamingmeddelanden i grossistledet fram till dess att de strukturella åtgärderna har medfört tillräckligt hög konkurrens på marknaden för roamingtjänster, är att på unionsnivå fastställa en högsta genomsnittlig avgift per sms som skickas från ett värdnät. Den genomsnittliga grossistavgiften bör gälla mellan två operatörer inom unionen under en given period.
- (63) Den högsta grossistavgiften för reglerade sms-roamingtjänster bör inbegripa alla kostnader som uppkommer för leverantören av grossisttjänsten, bl.a. för originering, förmedling och kostnader som inte täckts för terminering av sms-roamingmeddelanden i värdnätet. Grossistleverantörerna av reglerade sms-roamingtjänster bör därför förbjudas att införa en särskild avgift för terminering av sms-roamingmeddelanden i deras nät, för att säkerställa en enhetlig tillämpning av de bestämmelser som införs genom denna förordning.
- (64) För att säkerställa att de högsta avgifterna för sms-roamingtjänster i grossistledet ligger närmare de nivåer som speglar de underliggande kostnaderna för tillhandahållande av tjänsten och att konkurrensen kan utvecklas i slutkundledet, bör de högsta grossistavgifterna för reglerade sms-tjänster följa senare sänkningar.
- (65) Enligt förordning (EG) nr 544/2009 saknades de strukturella element som kan introducera konkurrens på marknaden för roamingtjänster, och den mest verkningsfulla och proportionella metoden för att reglera prisnivån för unionsomfattande sms-roamingmeddelanden i slutkundledet var därför att införa en skyldighet för mobiloperatörerna att erbjuda sina roamingkunder en eurotaxa för sms som inte överskrider en viss högsta avgift.
- (66) Till dess att de strukturella åtgärderna får verkan bör den tillfälliga eurotaxan för sms hållas kvar på en skyddsnivå som, utan att äventyra de redan existerande konsumentfördelarna, garanterar en tillräcklig marginal för roamingleverantörerna samtidigt som den på ett mer rimligt sätt avspeglar de underliggande kostnaderna för tillhandahållande av tjänsten.
- (67) Den tillfälliga eurotaxan för sms som kan erbjudas roamingkunder bör därför avspegla en rimlig marginal i förhållande till kostnaderna för att tillhandahålla en reglerad sms-roamingtjänst, samtidigt som roamingleverantörerna fritt får fortsätta att konkurrera genom att variera sitt utbud och anpassa prisstrukturen till marknadsförhållandena och konsumenternas preferenser. Ett sådant skyddstak bör sättas vid en nivå som inte leder till snedvridning av de konkurrensfördelar som följer av de strukturella åtgärderna och kan avskaffas så snart de strukturella åtgärderna blir verkningsfulla. Denna regleringsmetod bör inte tillämpas på sms-tjänster med tilläggs-tjänster.
- (68) Roamingkunderna bör inte vara skyldiga att betala någon extra avgift för att ta emot ett reglerat sms-roamingmeddelande eller röstmeddelande vid roaming i ett värdnät, eftersom sådana kostnader för terminering redan ersätts av den slutkundavgift som tas ut för skickandet av sms-roamingmeddelanden eller röstmeddelanden vid roaming.
- (69) En eurotaxa för sms bör automatiskt gälla alla roamingkunder, både nya och befintliga, som inte aktivt valt eller aktivt väljer en särskild taxa för sms-roaming eller ett paket för roamingtjänster som inbegriper reglerade sms-roamingtjänster.
- (70) Ett sms-meddelande är ett kort textmeddelande (sms, short message service) och skiljer sig tydligt från andra typer av meddelanden, såsom mms-meddelanden och e-postmeddelanden. För att se till att denna förordning inte berövas sin verkan och att dess syfte helt uppnås bör alla ändringar av de tekniska parametrarna för ett sms-roamingmeddelande som skulle särskilja det från ett nationellt sms-meddelande förbjudas.
- (71) De uppgifter som samlats in av de nationella tillsynsmyndigheterna visar att de genomsnittliga grossistavgifter för reglerade dataroamingtjänster som tas ut av en värdnätoperatör från roamingkundernas roamingleverantör fortsätter att vara höga. Även om dessa grossistavgifter förefaller vara på nedåtgående är de fortfarande mycket höga i förhållande till de underliggande kostnaderna.
- (72) Det faktum att de höga grossistavgifterna kvarstår för dataroamingtjänster beror främst på de höga grossistpriser som tas ut av operatörer av ej valda nät. Sådana avgifter uppkommer genom trafikstyrningsbegränsningar som inte ger operatörerna något incitament att ensidigt sänka sina standardgrossistpriser, eftersom trafiken kommer att tas emot oberoende av vilket pris som ska betalas. Detta resulterar i extrema skillnader när det gäller grossistkostnader. I vissa fall är grossistavgifterna för dataroaming i ej valda nät sex gånger högre än i valda nät.

Dessa orimligt höga grossistavgifter för dataroamingtjänster leder till en uppenbar snedvridning av konkurrensförhållandena mellan mobiloperatörer i unionen, vilket undergräver en välfungerande inre marknad. De begränsar även roamingleverantörernas möjlighet att förutsäga sina grossistkostnader och därmed erbjuda sina kunder tydliga och konkurrenskraftiga slutkundspriser. Med tanke på de nationella tillsynsmyndigheternas begränsade förmåga att effektivt lösa dessa problem på nationell nivå bör en högsta grossistavgift gälla för dataroamingtjänster. Lagstadgade skyldigheter bör därför införas när det gäller reglerade sms-roamingtjänster i grossistledet för att upprätta en mer rimlig koppling mellan grossistavgifterna och de underliggande kostnaderna för tillhandahållandet av tjänsten, och i slutkundsledet för att skydda roamingkundernas intressen.

(73) Roamingleverantörerna bör inte ta betalt av roamingkunden för reglerade dataroamingtjänster om inte och till dess att roamingkunden godkänner tillhandahållandet av tjänsten.

(74) Tillämpningsområdet för denna förordning bör omfatta tillhandahållandet av unionsomfattande dataroamingtjänster i slutkundsledet. Särdragen hos marknaderna för roamingtjänster, som motiverade antagandet av förordning (EG) nr 717/2007 och införandet av mobiloperatörernas skyldighet att tillhandahålla unionsomfattande roamingsamtals- och sms-tjänster, gäller i samma utsträckning för tillhandahållandet av unionsomfattande dataroamingtjänster i slutkundsledet. Liksom roamingamtals- och sms-roamingtjänster köps inte dataroamingtjänster separat på nationell nivå utan utgör en del av ett större paket i slutkundsledet som kunden köper av sin roamingleverantör, vilket därigenom begränsar konkurrensmöjligheterna. På samma sätt, och på grund av det faktum att de berörda tjänsterna är gränsöverskridande, har inte de nationella tillsynsmyndigheterna, som har ansvaret för att bevaka och främja intressena för de mobilkunder som bor inom deras territorium, möjlighet att påverka värnadsoperatören, eftersom denna finns i en annan medlemsstat.

(75) Innan den strukturella åtgärden har medfört en tillräckligt hög nivå av konkurrens är det, liksom enligt de regleringsåtgärder som redan införts för samtals- och sms-tjänster, mest verkningfullt och proportionellt att reglera prisnivån för unionsomfattande dataroamingtjänster i slutkundsledet genom att under en övergångsperiod införa en skyldighet för roamingleverantörerna att erbjuda sina roamingkunder en tillfällig eurotaxa för dataroaming som inte överskrider en viss högsta avgift. Eurotaxan för dataroaming bör fastställas på en skyddsnivå som, utan att äventyra konsumentskyddet fram till dess att de strukturella lösningarna får verkan, säkerställer en tillräckligt marginal för roamingleverantörerna, samtidigt som den på ett mer rimligt sätt avspeglar de underliggande kostnaderna för tillhandahållande av tjänsten.

(76) Den tillfälliga eurotaxa för dataroaming som kan erbjudas roamingkunder bör därför avspegla en rimlig marginal i förhållande till kostnaderna för att tillhandahålla en reglerad dataroamingtjänst, samtidigt som roamingleverantörerna fritt får fortsätta att konkurrera genom att variera sitt utbud och anpassa prisstrukturen till marknadsförhållandena och konsumenternas preferenser. Ett sådant skyddstak bör sättas vid en nivå som inte leder till snedvridning av de konkurrensfördelar som följer av de strukturella åtgärderna och kan avskaffas så snart de strukturella åtgärderna har börjat omsättas i konkreta och varaktiga fördelar för kunderna. Precis som den strategi som valts för roamingssamtals- och sms-roamingtjänster och med hänsyn till de väntade minskningarna av de underliggande kostnaderna för tillhandahållande av dataroamingtjänster i slutkundsledet, bör de högsta reglerade avgifter som tas ut enligt den tillfälliga eurotaxan för dataroaming vara på nedåtgående.

(77) En tillfällig eurotaxa för dataroaming bör automatiskt gälla alla roamingkunder, både nya och befintliga, som inte aktivt valt eller aktivt väljer en särskild taxa för dataroaming eller ett paket för roamingtjänster som inbegriper reglerade dataroamingtjänster.

(78) För att säkerställa att konsumenterna betalar för de dataroamingtjänster de faktiskt konsumerar och förhindra sådana problem som observerats med samtalsroamingtjänster efter införandet av förordning (EG) nr 717/2007, det vill säga dolda kostnader för konsumenterna på grund av de avgiftsmekanismer som tillämpas av operatörerna, bör den tillfälliga eurotaxan för dataroaming faktureras per kilobyte. Sådan fakturering är förenlig med den avgiftsmekanism som redan tillämpas i grossistledet.

(79) Roamingleverantörerna kan erbjuda en rimlig fast taxa per månad som inkluderar allt och för vilken inga högsta avgifter gäller och som kan omfatta alla unionsomfattande roamingtjänster.

(80) För att säkerställa att alla användare av mobil rösttelefoni kan dra nytta av bestämmelserna i denna förordning bör de tillfälliga prissättningskraven för slutkunder gälla oavsett om roamingkunden har ett kontantkort eller ett abonnemang hos roamingleverantören och oavsett om roamingleverantören har ett eget nät, är en virtuell mobiloperatör eller är återförsäljare av mobila rösttelefoni-tjänster.

- (81) Om leverantörer av mobiltelefonitjänster i unionen anser att fördelarna för deras kunder med samverkan mellan tjänster och med att slutanvändarna kan nå varandra äventyras av att deras roamingarrangemang med mobilnätoperatörer i andra medlemsstater upphör eller riskerar att upphöra, eller av att de inte kan erbjuda sina kunder tjänster i en annan medlemsstat på grund av de inte har något avtal med minst en nätleverantör i grossistledet, bör de nationella tillsynsmyndigheterna vid behov utnyttja sina befogenheter enligt artikel 5 i tillträdesdirektivet för att trygga fullgott tillträde och fullgod samtrafik i syfte att säkra att slutanvändarna kan nå varandra och samverkan mellan tjänster, med beaktande av målen i artikel 8 i ramdirektivet, särskilt inrättandet av en fullt fungerande inre marknad för elektroniska kommunikationstjänster.
- (82) För att förbättra insynen i priserna för roamingtjänster i slutkundsledet och för att roamingkunderna lättare ska kunna avgöra hur de ska använda sina mobila terminaler när de är utomlands, bör leverantörer av mobilkommunikationstjänster ge sina roamingkunder kostnadsfri information om gällande roamingavgifter när de använder roamingtjänster i en medlemsstat de besöker. Eftersom vissa kundgrupper kan vara välinformerade om roamingavgifter bör operatörerna se till att det enkelt går att välja bort denna automatiska tjänst. Dessutom bör roamingleverantörerna på begäran aktivt och kostnadsfritt ge sina kunder, förutsatt att dessa befinner sig i unionen, ytterligare information om avgiften per sms eller per megabyte samt minutavgiften (inklusive mervärdesskatt) för att ringa eller ta emot rösttelefonisamtal samt för att skicka och ta emot sms och mms och andra datakommunikationstjänster i den besökta medlemsstaten.
- (83) Kraven på insyn innebär även att leverantörerna måste lämna information om roamingavgifter, särskilt om eurotaxorna för rösttelefoni, sms och dataroaming och den heltäckande fasta taxan, om de erbjuder en sådan, när abonnemang tecknas och varje gång roamingavgifterna ändras. Roamingleverantörerna bör tillhandahålla information om roamingavgifter på lämpligt sätt, till exempel via räkningar, internet, tv-reklam eller direkta postförsändelser. All information och alla erbjudanden bör vara tydliga, begripliga, jämförbara och transparenta i fråga om priser och tjänsternas egenskaper. Reklamen för roamingerbjudanden och marknadsföringen till konsumenter bör fullt ut följa konsumentskyddslagstiftningen, särskilt Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG av den 11 maj 2005 om otillbärliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenter på den inre marknaden (direktiv om otillbärliga affärsmetoder)⁽¹⁾. Roamingleverantörerna bör också se till att alla deras roamingkunder är medvetna om att det finns reglerade taxor för den aktuella perioden och bör skicka tydlig och objektiv skriftlig information till dessa kunder, i vilken villkoren för eurotaxorna för rösttelefoni, sms och dataroaming och rätten att byta till eller från eurotaxorna beskrivs.
- (84) Vidare bör åtgärder införas för att förbättra insynen beträffande slutkundsavgifterna för alla dataroamingtjänster, särskilt för att undanröja problemet med oväntat höga fakturor som utgör ett hinder för en välfungerande inre marknad, och för att ge roamingkunderna ett sätt att övervaka och kontrollera sina utgifter för dataroamingtjänster. Det bör inte heller förekomma några hinder för uppkomsten av tillämpningar eller teknik som kan ersätta eller fungera som ett alternativ till roamingtjänster, såsom wi-fi.
- (85) Framför allt bör roamingleverantörerna utan kostnad ge sina roamingkunder personlig information om taxorna för de avgifter som gäller för dessa kunder för dataroamingtjänster, varje gång de startar en dataroamingtjänst vid ankomsten till ett annat land. Denna information bör levereras till deras mobila terminaler på det sätt som bäst är lämpat för att informationen enkelt ska kunna tas emot och förstås, och på ett sådant sätt att den är lättåtkomlig vid en senare tidpunkt.
- (86) I syfte att göra det lättare för kunderna att förstå de ekonomiska konsekvenserna av utnyttjandet av dataroamingtjänster och göra det möjligt för dem att övervaka och kontrollera sina utgifter, bör roamingleverantörer, både före och efter det att de tecknar avtal, ge sina kunder lämplig information om avgifter för reglerade dataroamingtjänster. Sådan information skulle kunna inbegripa exempel på den ungefärliga mängd använda data som behövs för att, exempelvis, skicka e-post eller bilder, surfa och använda mobilapplikationer.
- (87) Dessutom bör roamingleverantörerna, för att förhindra oväntat höga räkningar fastställa ett eller flera kostnads- och/eller volymtak för de utestående avgifterna för dataroamingtjänster (uttryckt i den valuta som roamingkunden faktureras i), vilka de bör erbjuda alla sina roamingkunder kostnadsfritt, med ett lämpligt meddelande som sänds när detta tak snart är nått och i ett format som det är möjligt att ta del av igen senare. När detta tak nåtts bör kunderna inte längre ges tillgång till eller faktureras för dessa tjänster om de inte särskilt begär att tjänsten även fortsättningsvis ska tillhandahållas i enlighet med de bestämmelser och villkor som angetts i meddelandet. I detta fall bör de utan kostnad motta en bekräftelse i ett format som det är möjligt att ta del av igen senare.

⁽¹⁾ EUT L 149, 11.6.2005, s. 22.

Roamingkunder bör ges möjlighet att inom rimlig tidsfrist välja något av dessa kostnads- eller volymtak eller välja att inte ha något sådant tak. Om inte kunderna anger något annat bör de omfattas av ett system med standardtak.

(88) Dessa åtgärder för att öka insynen bör ses som minsta möjliga skyddsåtgärder för roamingkunder och bör inte hindra roamingleverantörer från att erbjuda sina kunder en rad andra faciliteter för att hjälpa dem att förutsäga och kontrollera sina utgifter för dataroamingtjänster. Många roamingleverantörer håller exempelvis på att utarbeta nya roamingerbjudanden till fasta slutkundstaxor som tillåter dataroaming till ett fast pris under en angiven period för en volym som begränsas till "normal användning". På samma sätt utvecklar roamingleverantörerna system som ska göra det möjligt för deras roamingkunder att få uppdaterad information i realtid om sina samlade utestående dataroamingavgifter. För att säkerställa en välfungerande inre marknad bör denna utveckling på de nationella marknaderna avspelas i de harmoniserade reglerna.

(89) Kunder som har kontantkort kan också drabbas av oväntat höga räkningar för användning av dataroamingtjänster. Bestämmelserna om kostnadstak bör därför också vara tillämpliga för dessa kunder.

(90) De reglerade roamingavgifterna inom unionen skiljer sig markant från de roamingavgifter som debiteras konsumenterna på resa utanför unionen, vilka är betydligt högre än priserna inom unionen. Eftersom det inte finns ett gemensamt synsätt beträffande insyns- och skyddsåtgärder vad gäller roaming utanför unionen, känner konsumenterna inte till sina rättigheter och drar sig därför ofta för att använda mobiltelefonitjänster utomlands. Tydlig information till konsumenterna skulle inte bara kunna hjälpa dem besluta hur de ska använda sina mobila terminaler vid resor utomlands (både inom och utanför unionen) utan även hjälpa dem att välja roamingleverantör. Det är därför nödvändigt att ta itu med problemet med bristen på insyn och konsumentskydd genom att tillämpa vissa insyns- och skyddsåtgärder även på roamingtjänster som tillhandahålls utanför unionen. Dessa åtgärder skulle främja konkurrens och förbättra den inre marknadens funktion.

(91) Om värdsnätsoperatören i det besökta landet utanför unionen inte tillåter att roamingleverantören övervakar kundernas användning i realtid bör roamingleverantören inte vara skyldig att tillhandahålla kostnads- eller volymtak som skydd för kunderna.

(92) De nationella tillsynsmyndigheter som har ansvaret för de uppgifter som följer av 2002 års regelverk för elektronisk kommunikation, bör ha de befogenheter som behövs för att inom sina territorier övervaka de skyldigheter som anges i denna förordning och se till att de efterlevs. De bör också övervaka utvecklingen av priserna för röst- och datatjänster för roamingkunder inom unionen, inbegripet, i lämpliga fall, de särskilda kostnaderna för roamingsamtal som görs och tas emot i unionens yttersta randområden, och behovet av att se till att dessa kostnader kan täckas på ett tillfredsställande sätt på grossistmarknaden samt att trafikstyrningsteknik inte används för att begränsa valmöjligheterna till nackdel för kunderna. De bör se till att berörda parter får tillgång till aktuell information om tillämpningen av förordningen och offentliggöra resultaten av denna övervakning var sjätte månad. Information bör delas upp på företagskunder, kunder med kontantkort och kunder med abonnemang.

(93) Nationell roaming i unionens yttersta randområden, där andra mobiltelefonilicenser gäller än i övriga delar av det nationella territoriet, skulle kunna gynnas av sänkta taxor motsvarande dem som tillämpas på resten av den inre marknaden för roamingtjänster. Genomförandet av denna förordning bör inte leda till mindre förmånlig prissättning för kunder som använder roamingtjänster inom ett och samma land än för dem som använder unionsomfattande roamingtjänster. De nationella myndigheterna kan i detta syfte vidta ytterligare åtgärder som är förenliga med unionsrätten.

(94) När en medlemsstat fastställer regler om sanktioner för överträdelser av denna förordning bör den bland annat ta hänsyn till möjligheten för roamingleverantörerna enligt dess nationella lagstiftning att kompensera kunder för eventuella förseningar eller hinder vid byte till en alternativ roamingleverantör.

(95) Eftersom målen för denna förordning, nämligen att införa en gemensam metod för att säkerställa att användare av allmänna mobilnät under resor i unionen inte betalar orimligt höga priser för unionsomfattande roamingtjänster och på så sätt uppnå en hög nivå av konsumentskydd genom att konkurrensen mellan roamingleverantörerna ökas, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna på ett säkert, enhetligt och snabbt sätt och de därför bättre kan uppnås på unionsnivå, kan

unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

(96) De lagstadgade skyldigheterna avseende grossistavgifter för samtals-, sms- och dataroamingtjänster, bör upprätthållas till dess att de strukturella åtgärderna har fått verkan och konkurrensen på grossistmarknaderna har utvecklats i tillräckligt hög grad. Dessutom visar marknadsutvecklingen för närvarande att dataroamingtjänster progressivt kommer att bli det mest relevanta segmentet i mobiltjänsterna, och dataroamingtjänsterna i grossistledet är också de mest dynamiska tjänsterna med priser som i rimlig mån underskrider de reglerade taxorna.

(97) Skyddstaken i slutkundsledet bör sättas vid tillräckligt höga nivåer som inte snedvrider de strukturella åtgärdernas potentiella konkurrensfördelar och kan helt avskaffas så snart de strukturella åtgärderna blir verkningsfulla och har möjliggjort utvecklingen av en verklig inre marknad. Därför bör skyddstaken i slutkundsledet följa en nedåtgående trend och slutligen avskaffas.

(98) Kommissionen bör se över effektiviteten hos denna förordning mot bakgrund av dess mål och dess bidrag till genomförandet av 2002 års regelverk för elektronisk kommunikation och en välfungerande inre marknad. I detta sammanhang bör kommissionen beakta denna förordnings inverkan på konkurrensställningen för mobilkommunikationsleverantörer av olika storlek och från olika delar av unionen samt utvecklingen av, tendenserna kring och insynen i avgifterna i grossist- och slutkundsledet, deras koppling till de faktiska omkostnaderna, den utsträckning i vilken antagandena i den konsekvensanalys som åtföljde denna förordning har bekräftats, kostnaderna för att följa bestämmelserna och effekterna på investeringarna. Vidare bör kommissionen mot bakgrund av den tekniska utvecklingen bedöma tillgången till och kvaliteten på tjänster som kan fungera som alternativ till roaming (till exempel tillträde via wi-fi).

(99) Lagstadgade skyldigheter avseende avgifter i grossistledet och slutkundsledet för samtals-, sms- och dataroamingtjänster bör upprätthållas för att skydda konsumenterna så länge konkurrensen på slutkundsnivå eller grossistnivå inte är fullt utvecklad. Kommissionen bör därför senast den 30 juni 2016 ha bedömt huruvida målen för denna förordning har uppnåtts, inklusive huruvida de strukturella åtgärderna har genomförts fullt ut och konkurrensen är tillräckligt utvecklad på den inre marknaden för roamingtjänster. Om kommissionen finner att konkurrensen inte har utvecklats tillräckligt bör den lägga fram lämpliga förslag för Europaparlamentet och rådet för att säkerställa ett tillräckligt skydd för konsumenterna från och med 2017.

(100) I syfte att säkerställa kontinuerlig övervakning av roamingtjänster inom unionen, bör kommissionen sedan den ovannämnda översynen gjorts lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet vartannat år, med en allmän sammanfattning av de senaste tendenserna när det gäller roamingtjänster samt en halvtidsbedömning av vilka framsteg som gjorts mot uppnåendet av målen för denna förordning och möjliga alternativa sätt att uppnå dessa mål.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

1. Genom denna förordning införs en gemensam metod för att se till att användare av allmänna mobilnät under resor inom unionen inte betalar orimliga priser för unionsomfattande roamingtjänster jämfört med konkurrensutsatta nationella priser när de ringer eller tar emot samtal, när de skickar eller tar emot sms-meddelanden och när de använder paketförmedlande datakommunikationstjänster, och på så sätt bidra till en välfungerande inre marknad och samtidigt åstadkomma en hög nivå av konsumentskydd, främja konkurrens och insyn på marknaden och skapa både incitament för innovation och valfrihet för konsumenterna.

I denna förordning fastställs regler som möjliggör separat försäljning avreglerade roamingtjänster i förhållande till nationella mobilkommunikationstjänster och det fastställs villkor för tillträde på grossistnivå till allmänna mobilnät i syfte att tillhandahålla reglerade roamingtjänster. Det fastställs också tillfälliga regler för de avgifter som får tas ut av roamingleverantörer för tillhandahållandet av reglerade roamingtjänster för rösttelefonisamtal som rings och tas emot inom unionen, för sms-meddelanden som sänds och tas emot inom unionen och för paketförmedlande datakommunikationstjänster som används av roamingkunder i ett mobilnät inom unionen. Den gäller både för de avgifter som tas ut av nätoperatörer i grossistledet och de avgifter som tas ut av roamingleverantörer i slutkundsledet.

2. Separat försäljning av reglerade roamingtjänster i förhållande till nationella mobilkommunikationstjänster är ett nödvändigt mellanliggande steg för att öka konkurrensen så att roamingtaxorna kan sänkas för kunderna, i syfte att uppnå en inre marknad för mobilkommunikationstjänster där det till slut inte finns någon differentiering mellan nationella taxor och roamingtaxor.

3. Genom denna förordning införs också bestämmelser som syftar till ökad insyn i priser och förbättrad tillgång till information om avgifter för användare av roamingtjänster.

4. Denna förordning är en särskild åtgärd i den mening som avses i artikel 1.5 i ramdirektivet.

5. De högsta avgifter som fastställs i denna förordning uttrycks i euro.

6. När de högsta avgifterna enligt artiklarna 7, 9 och 12 anges i andra valutor än euron ska de första taken enligt dessa artiklar fastställas i de valutorna genom tillämpning av de referensväxelkurser som offentliggjorts den 1 maj 2012 av Europeiska centralbanken i *Europeiska unionens officiella tidning*.

För de senare tak som föreskrivs i artiklarna 7.2, 9.1 och 12.1 ska de reviderade värdena fastställas genom tillämpning av de referensväxelkurser som har offentliggjorts den 1 maj det relevanta kalenderåret. I fråga om de högsta avgifterna enligt artiklarna 7.2, 9.1 och 12.1 ska taken i andra valutor än euron revideras årligen från och med 2015. De årligen reviderade taken i dessa valutor ska tillämpas från den 1 juli med användning av de referensväxelkurser som offentliggjorts den 1 maj samma år.

7. När de högsta avgifterna enligt artiklarna 8, 10 och 13 anges i andra valutor än euron ska de första taken enligt dessa artiklar fastställas i de valutorna genom tillämpning av genomsnittet av de referensväxelkurser som offentliggjorts den 1 mars, den 1 april och den 1 maj 2012 av Europeiska centralbanken i *Europeiska unionens officiella tidning*.

För de senare tak som föreskrivs i artiklarna 8.2, 10.2 och 13.2 ska de reviderade värdena fastställas genom tillämpning av genomsnittet av de referensväxelkurser som har offentliggjorts den 1 mars, den 1 april och den 1 maj det relevanta kalenderåret. För de högsta avgifterna enligt artiklarna 8.2, 10.2 och 13.2 ska taken i alla andra valutor än euron revideras årligen från och med 2015. De årligen reviderade taken i dessa valutor ska tillämpas från och med den 1 juli med användning av de referensväxelkurser som offentliggjorts den 1 mars, den 1 april och den 1 maj samma år.

Artikel 2

Definitioner

1. I denna förordning ska definitionerna i artikel 2 i tillträdesdirektivet, artikel 2 i ramdirektivet och artikel 2 i direktivet om samhällsomfattande tjänster gälla.

2. Utöver de definitioner som avses i punkt 1 gäller följande definitioner:

- a) roamingleverantör: ett företag som levererar reglerade roamingtjänster i slutkundsledet till en roamingkund,
- b) nationell leverantör: ett företag som tillhandahåller nationella mobilkommunikationstjänster till en roamingkund,

- c) alternativ leverantör av roamingtjänster: en annan leverantör av roamingtjänster än den nationella leverantören,
- d) hemmanät: ett allmänt kommunikationsnät i en medlemsstat via vilket en roamingleverantör levererar reglerade roamingtjänster i slutkundsledet till en roamingkund,
- e) värdnät: ett markbundet allmänt mobilnät i en annan medlemsstat än den där roamingkundens nationella leverantör har sitt nät, via vilket en roamingkund kan ringa eller ta emot samtal, skicka eller ta emot sms-meddelanden eller använda paketförmedlande datakommunikation, och detta möjliggörs genom en överenskommelse med hemmanätsoperatören,
- f) unionsomfattande roaming: användning av en mobil terminal av en roamingkund som befinner sig i en annan medlemsstat än den där den nationella leverantören har sitt nät, för att ringa eller ta emot samtal inom unionen, eller för att skicka eller ta emot sms-meddelanden inom unionen eller använda paketförmedlande datakommunikation, och detta möjliggörs genom en överenskommelse mellan hemma- och värdnätsoperatörerna,
- g) roamingkund: kund till en leverantör av reglerade roamingtjänster som tillhandahålls genom ett markbundet allmänt mobilnät inom unionen, vars avtal eller överenskommelse med den roamingleverantören möjliggör unionsomfattande roaming,
- h) reglerat roamingsamtal: ett mobilt rösttelefonisamtal som en roamingkund ringer från ett värdnät och som tas emot på ett allmänt kommunikationsnät inom unionen eller som tas emot av en roamingkund och som rings från ett allmänt kommunikationsnät inom unionen och tas emot i ett värdnät,
- i) eurotaxa för rösttelefoni: varje taxa upp till den högsta avgift enligt artikel 8 som en roamingleverantör får ta ut för tillhandahållande av reglerade roamingsamtal i enlighet med den artikeln,
- j) sms-meddelande: ett textmeddelande (sms, short message service), främst bestående av alfabetiska och/eller numeriska tecken som kan skickas mellan mobilnummer och/eller fasta nummer som tilldelats i enlighet med den nationella nummerplanen,
- k) reglerat sms-roamingmeddelande: ett sms-meddelande som en roamingkund skickar från ett värdnät och som tas emot på ett allmänt kommunikationsnät inom unionen eller som tas emot av en roamingkund och som skickas från ett allmänt kommunikationsnät inom unionen och tas emot i ett värdnät,

- l) sms-eurotaxa: varje taxa upp till den högsta avgift enligt artikel 10 som en roamingleverantör får ta ut för tillhandahållande av reglerade sms-roamingmeddelanden i enlighet med den artikeln,
- m) reglerad dataroamingtjänst: en roamingtjänst som gör det möjligt att använda paketförmedlande datakommunikation för en roamingkund som använder sin mobila terminal under det att den är uppkopplad till ett värdnät. En reglerad dataroamingtjänst omfattar inte överföring eller mottagande av reglerade roamingsamtal eller sms-meddelanden, men däremot överföring och mottagande av mms-meddelanden,
- n) eurotaxa för dataroaming: varje taxa upp till den högsta avgift enligt artikel 13 som en roamingleverantör får ta ut för tillhandahållande av reglerade dataroamingtjänster i enlighet med den artikeln,
- o) roamingtjänsttillträde i grossistledet: direkt roamingtjänsttillträde i grossistledet eller tillträde till återförsäljning av roamingtjänster i grossistledet,
- p) direkt roamingtjänsttillträde i grossistledet: att en mobilnätoperatör enligt definierade villkor gör faciliteter och/eller tjänster tillgängliga för ett annat företag i syfte att detta andra företag ska tillhandahålla reglerade roamingtjänster till roamingkunder,
- q) tillträde till återförsäljning av roamingtjänster i grossistledet: tillhandahållande av roamingtjänster i grossistledet av en annan mobilnätoperatör än operatören för värdnätet till ett annat företag i syfte att detta andra företag ska tillhandahålla reglerade roamingtjänster till roamingkunder.

Artikel 3

Roamingtjänsttillträde i grossistledet

1. Mobilnätoperatörer ska bevilja alla rimliga ansökningar om roamingtjänsttillträde i grossistledet.
2. Mobilnätoperatörer får avslå ansökningar om roamingtjänsttillträde i grossistledet enbart på grundval av objektiva kriterier.
3. Roamingtjänsttillträde i grossistledet ska omfatta tillträde till alla nätelement och tillhörande faciliteter, relevanta tjänster, programvarusystem och informationssystem som behövs för att tillhandahålla reglerade roamingtjänster till kunder.
4. Bestämmelserna om reglerade roamingavgifter i grossistledet som anges i artiklarna 7, 9 och 12 ska tillämpas på tillhandahållande av tillgång till alla delar av roamingtjänsttillträde i grossistledet som avses i punkt 3.

Vad beträffar återförsäljning av roamingtjänsttillträde i grossistledet, och utan att det påverkar tillämpningen av första stycket,

får mobilnätoperatörer ta ut rättvisa och rimliga priser för delar som inte omfattas av punkt 3.

5. Mobilnätoperatörer ska offentliggöra ett referenserbjudande med beaktande av de Berec-riktlinjer som avses i punkt 8 och göra det tillgängligt för det företag som begär tillträde. Mobilnätoperatörer ska tillhandahålla det företag som begär roamingtjänsttillträde i grossistledet ett utkast till avtal om tillträde, som står i överensstämmelse med denna artikel, senast en månad efter det att begäran först togs emot av mobilnätoperatören. Roamingtjänsttillträde i grossistledet ska beviljas inom rimlig tid och senast tre månader efter tidpunkten för avtalets ingående. Mobilnätoperatörer som tar emot en begäran om roamingtjänsttillträde i grossistledet och företag som begär tillträde ska förhandla i god tro.

6. Det referenserbjudande som avses i punkt 5 ska vara tillräckligt detaljerat och innehålla samtliga delar som är nödvändiga för roamingtjänsttillträde i grossistledet, som avses i punkt 3, och innehålla en beskrivning av de erbjudanden som är relevanta för direkt roamingtjänsttillträde i grossistledet och tillträde till återförsäljning av roamingtjänster i grossistledet och de därmed förenade villkoren. Om det är nödvändigt ska nationella tillsynsmyndigheter se till att ändringar införs i referenserbjudandena så att de skyldigheter som anges i denna artikel genomförs.

7. Om det företag som begär tillträde önskar att avtalsförhandlingarna också ska inbegripa delar som inte omfattas av referenserbjudandet, ska mobilnätoperatören svara på en sådan begäran inom rimlig tid, dock senast två månader från och med att begäran först mottogs. När det gäller denna punkt ska punkterna 2 och 5 inte tillämpas.

8. Senast den 30 september 2012, och för att kunna bidra till en enhetlig tillämpning av denna artikel ska Berec, efter samråd med berörda aktörer och i nära samarbete med kommissionen, fastställa riktlinjer för roamingtjänsttillträde i grossistledet.

9. Punkterna 5–7 ska tillämpas från och med den 1 januari 2013.

Artikel 4

Separat försäljning av reglerade roamingtjänster i slutkundsledet

1. Nationella leverantörer ska se till att deras kunder har möjlighet att få tillträde till reglerade samtals-, sms- och data-roamingtjänster, som alternativa leverantörer av roamingtjänster erbjuder i paket.

Varken nationella leverantörer eller roamingleverantörer ska hindra kunder från att få åtkomst till reglerade roamingtjänster som tillhandahålls direkt genom ett värdnät av en alternativ roamingleverantör.

2. Roamingkunderna ska när som helst ha rätt att byta roamingleverantör. Om en roamingkund väljer att byta roamingleverantör ska bytet verkställas utan oskäligt dröjsmål och under alla omständigheter inom kortast möjliga tid med hänsyn till den tekniska lösning som valts för genomförandet av den separata försäljningen av reglerade roamingtjänster i slutkundsledet, och under inga omständigheter senare än tre arbetsdagar efter den tidpunkt då avtalet ingicks med den nya roamingleverantören.

3. Bytet till en alternativ roamingleverantör eller mellan roamingleverantörer ska vara kostnadsfritt för kunderna och möjligt inom samtliga avgiftsplaner. Bytet får inte medföra några åtföljande abonnemang eller ytterligare fasta eller återkommande avgifter som kan hänföras till andra delar av abonnemanget än roamingdelen jämfört med de villkor som var tillämpliga före bytet.

4. Nationella leverantörer ska informera alla sina roamingkunder på ett klart, lättfattligt och lättillgängligt sätt om möjligheten att välja de tjänster som avses i punkt 1 första stycket.

I synnerhet vid tidpunkten för ingående eller förnyande av avtal om mobilkommunikationstjänster, ska nationella leverantörer ge var och en av samtliga sina kunder fullständig information om möjligheten att välja en alternativ leverantör av roamingtjänster, och de får inte hindra ingåendet av ett avtal med en alternativ leverantör av roamingtjänster. Kunder som ingår avtal med en nationell leverantör av reglerade roamingtjänster ska uttryckligen bekräfta att de har informerats om denna möjlighet. En nationell leverantör får inte hindra, avskräcka, eller göra det mindre attraktivt för, återförsäljare som fungerar som den nationella leverantörens försäljningsställe att erbjuda avtal om separata roamingtjänster med alternativa leverantörer av roamingtjänster.

5. De reglerade roamingtjänsternas tekniska egenskaper får inte ändras på ett sätt som gör att de skiljer sig från de reglerade roamingtjänsternas tekniska egenskaper, däribland kvalitetsparametrarna, som levererades till kunden före bytet. I de fall bytet inte berör samtliga reglerade roamingtjänster ska de tjänster som inte omfattas av bytet fortsättningsvis levereras till samma pris och i så hög utsträckning som möjligt med samma tekniska egenskaper, också vad beträffar kvalitetsparametrarna.

6. Denna artikel ska tillämpas från och med den 1 juli 2014.

Artikel 5

Genomförande av separat försäljning av reglerade roamingtjänster i slutkundsledet

1. Nationella leverantörer ska införa separat försäljning av reglerade roamingtjänster i slutkundsledet såsom föreskrivs i artikel 4, så att kunder kan använda nationella mobilkommunikationstjänster och separata reglerade roamingtjänster. Nationella leverantörer ska tillmötesgå varje rimlig begäran om tillträde till faciliteter och tillhörande stödtjänster för separat försäljning av reglerade roamingtjänster i slutkundsledet. Tillträde till sådana faciliteter och stödtjänster som är nödvändiga för

separat försäljning av reglerade roamingtjänster, inbegripet tjänster för användarautentisering, ska vara kostnadsfritt och inte medföra några direkta avgifter för kunderna.

2. För att säkerställa att genomförandet av separat försäljning av reglerade roamingtjänster i slutkundsledet genomförs samtidigt och på ett enhetligt sätt inom unionen ska kommissionen, genom genomförandeakter och efter samråd med Berec senast den 31 december 2012 anta detaljerade bestämmelser om den informationsskyldighet som fastställs i artikel 4.4 och om en teknisk lösning för genomförandet av separat försäljning av reglerade roamingtjänster i slutkundsledet. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 6.2 och ska tillämpas från och med den 1 juli 2014.

3. Den tekniska lösningen för att genomföra separat försäljning av reglerade roamingtjänster i slutkundsledet ska uppfylla följande kriterier:

- a) Konsumentvänlighet, särskilt för att konsumenterna snabbt och lätt ska kunna byta till en alternativ leverantör av roamingtjänster och behålla sitt mobilnummer och använda samma mobila terminal.
- b) Förmåga att på konkurrenskraftiga villkor tillgodose all slags efterfrågan från konsumenterna, inklusive vad beträffar omfattande användning av datatjänster.
- c) Förmåga att effektivt främja konkurrens, varvid hänsyn även ska tas till operatörernas möjligheter att utnyttja sina infrastruktur tillgångar eller kommersiella arrangemang.
- d) Kostnadseffektivitet, varvid hänsyn ska tas till kostnadsfördelningen mellan nationella leverantörer och alternativa roamingleverantörer.
- e) Förmåga att fullgöra de skyldigheter som avses i artikel 4.1 på ett effektivt sätt.
- f) Medge maximal interoperabilitet.
- g) Användarvänlighet, särskilt när det gäller kundernas tekniska hantering av den mobila terminalen vid byte av nät.
- h) Säkerställa att unionskundernas roaming i tredjeländer eller tredjelandskundernas roaming inom unionen inte hindras.
- i) Säkerställa att reglerna om skydd för privatlivet, personuppgifter, nätsäkerhet och nätintegritet liksom öppenhet i ramdirektivet och särdirektiven respekteras.
- j) Ta hänsyn till nationella tillsynsmyndigheters insatser för att öka slutanvändarnas möjlighet att få tillgång till och sprida information eller använda valfria tillämpningar och tjänster i enlighet med artikel 8.4 g i ramdirektivet.
- k) Se till att leverantörerna tillämpar lika villkor under likvärdiga omständigheter.

4. Den tekniska lösningen får innebära en kombination av en eller flera tekniska åtgärder för att uppfylla de kriterier som uppställs i punkt 3.

5. Om nödvändigt ska kommissionen ge i uppdrag åt ett europeiskt standardiseringsorgan att göra de ändringar av relevanta standarder som behövs för ett harmoniserat genomförande av separat försäljning av reglerade roamingtjänster i slutkundsledet.

6. Punkterna 1, 3, 4 och 5 i denna artikel ska tillämpas från och med den 1 juli 2014.

Artikel 6

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av den kommunikationskommitté som inrättats enligt artikel 22 i ramdirektivet. Den kommittén ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.

2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

Artikel 7

Grossistavgifter för reglerade roamingsamtal

1. Den genomsnittliga grossistavgiften, inbegripet bl.a. kostnader för originering, transitering och terminering, som värdnätets operatör tar ut av en kunds roamingleverantör för ett reglerat roamingsamtal från ifrågavarande värdnät, får från och med den 1 juli 2012 inte överstiga 0,14 EUR per minut.

2. Den genomsnittliga grossistavgift som avses i punkt 1 ska gälla mellan två operatörer, oavsett vilka de är, och beräknas för en tolv månadersperiod eller en eventuell kortare period som kan återstå före utgången av tillämpningsperioden beträffande den högsta genomsnittliga grossistavgiften som anges i den här punkten eller före den 30 juni 2022. Den högsta genomsnittliga grossistavgiften ska sänkas till 0,10 EUR den 1 juli 2013 och till 0,05 EUR den 1 juli 2014 och ska, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 19, förbli 0,05 EUR till och med den 30 juni 2022.

3. Den genomsnittliga grossistavgift som avses i punkt 1 ska beräknas genom att den totala intäkten för roaming i grossistledet divideras med det totala antal roamingminuter i grossistledet som den berörda operatören faktiskt använt för tillhandahållande av roamingsamtal i grossistledet inom unionen under den berörda perioden, uttryckta i ett belopp per sekund, varvid anpassningar ska göras för att ta hänsyn till värdnätsoveratörens möjlighet att tillämpa en minimiavgiftsperiod som inte överstiger 30 sekunder.

Artikel 8

Slutkundavgifter för reglerade roamingsamtal

1. Roamingleverantörer ska på ett tydligt och öppet sätt tillhandahålla och aktivt erbjuda alla sina roamingkunder en euro-taxa för rösttelefoni i enlighet med punkt 2. Den taxan får inte vara förenad med ett åtföljande abonnemang eller andra fasta eller återkommande avgifter, men får kombineras med valfri slutkundstaxa.

Roamingleverantören ska i samband med detta erbjudande påminna sina roamingkunder som valt en särskild roamingtaxa eller ett särskilt roamingpaket om de villkor som gäller för den taxan eller det paketet.

2. Med verkan från den 1 juli 2012 får den slutkundavgift (exklusive mervärdesskatt) för en eurotaxa för rösttelefoni som en roamingleverantör får ta ut av sin roamingkund för ett reglerat roamingsamtal variera för alla roamingsamtal, men får inte överstiga 0,29 EUR per minut för ringda samtal eller 0,08 EUR per minut för mottagna samtal. Den högsta slutkundavgiften för ringda samtal ska sänkas till 0,24 EUR den 1 juli 2013 och till 0,19 EUR den 1 juli 2014 och den högsta slutkundavgiften för mottagna samtal ska sänkas till 0,07 EUR den 1 juli 2013 och 0,05 EUR den 1 juli 2014. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 19 ska dessa högsta slutkundavgifter för eurotaxan för rösttelefoni fortsätta att gälla till och med den 30 juni 2017.

Roamingleverantörer får inte debitera sina roamingkunder för mottagande av röstmeddelanden vid roaming. Detta ska inte påverka andra tillämpliga avgifter, till exempel avgifter för att lyssna på sådana meddelanden.

Samtliga roamingleverantörer ska, när det gäller alla reglerade roamingsamtal som omfattas av en eurotaxa för rösttelefoni, debitera sina roamingkunder med ett belopp uttryckt per sekund.

För samtal som omfattas av en eurotaxa för rösttelefoni får roamingleverantörerna tillämpa en minimitaxa för ringda samtal under högst 30 sekunder.

3. Roamingleverantörerna ska automatiskt tillämpa en eurotaxa för rösttelefoni för alla existerande roamingkunder, med undantag av roamingkunder som redan hade gjort ett aktivt val av en särskild roamingtaxa eller ett särskilt roamingpaket som ger dem rätt till en annan taxa för reglerade roamingsamtal än vad de skulle ha tilldelats om inget sådant val hade gjorts.

4. Roamingleverantörerna ska tillämpa en eurotaxa för rösttelefoni för alla nya roamingkunder som inte gör ett aktivt val av en annan roamingtaxa eller ett paket av taxor för roamingtjänster som ger rätt till en annan taxa för reglerade roamingamtal.

5. En roamingkund har rätt att när som helst begära byte till eller från en eurotaxa för rösttelefoni. Bytet ska ske inom en arbetsdag från mottagandet av begäran och vara kostnadsfritt, och får inte vara förenat med villkor eller restriktioner rörande andra delar av abonnemanget, med undantag för det fall en roamingkund som har tecknat sig för ett särskilt roamingpaket som innehåller mer än en reglerad roamingtjänst önskar byta till en eurotaxa för rösttelefoni, då roamingleverantören kan kräva att kunden avstår från de övriga delarna i paketet. En roamingleverantör får fördröja ett byte tills den tidigare roamingtaxan har gällt under en specificerad minimiperiod på högst två månader. En eurotaxa för rösttelefoni får alltid kombineras med en sms-eurotaxa och en eurotaxa för dataroaming.

Artikel 9

Grossistavgifter för reglerade sms-roamingmeddelanden

1. Den högsta genomsnittliga grossistavgift som en värnadsoperatör får ta ut för ett reglerat sms-roamingmeddelande från ifrågavarande värdnät får från och med den 1 juli 2012 inte överskrida 0,03 EUR per sms-meddelande. Den högsta genomsnittliga avgiften ska sänkas till 0,02 EUR den 1 juli 2013 och ska, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 19, förbli 0,02 EUR till och med den 30 juni 2022.

2. Den genomsnittliga grossistavgift som avses i punkt 1 ska gälla mellan två operatörer, oavsett vilka de är, och beräknas för en tolv månaders period eller den eventuella kortare period som återstår fram till den 30 juni 2022.

3. Den genomsnittliga grossistavgift som avses i punkt 1 ska beräknas genom att den totala intäkt för roaming i grossistledet som värdnadsoperatören eller hemmanätsoperatören får in för originering och överföring av reglerade sms-roamingmeddelanden inom unionen under den aktuella perioden divideras med det totala antalet sådana sms-meddelanden som origineras och överförs på den relevanta roamingleverantörens eller hemmanätsoperatörens vägnar under den perioden.

4. Vid sidan av den avgift som avses i punkt 1 ska värdnadsoperatören inte debitera en roamingkunds roamingleverantör eller hemmanätsoperatör för terminering av ett reglerat sms-roamingmeddelande som skickas till en roamingkund under roaming på dennes värdnät.

Artikel 10

Slutkundsavgifter för reglerade sms-roamingtjänster

1. Roamingleverantörer ska på ett tydligt och öppet sätt tillhandahålla och aktivt erbjuda alla sina roamingkunder en sms-eurotaxa enligt punkt 2. Denna sms-eurotaxa får inte vara förenad med ett åtföljande abonnemang eller andra fasta eller återkommande avgifter, men får kombineras med valfri slutkundstaxa, med förbehåll för övriga bestämmelser i denna artikel.

2. Med verkan från och med den 1 juli 2012 får den slutkundsavgift (exklusive mervärdesskatt) för en sms-eurotaxa som en roamingleverantör får ta ut av sin roamingkund för ett reglerat sms-roamingmeddelande som skickas av roamingkunden variera, men får inte överskrida 0,09 EUR. Denna högsta avgift ska sänkas till 0,08 EUR den 1 juli 2013 och till 0,06 EUR den 1 juli 2014 och ska, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 19, förbli 0,06 EUR till och med den 30 juni 2017.

3. Roamingleverantörer får inte debitera sina roamingkunder för mottagande av reglerade sms-roamingmeddelanden.

4. Roamingleverantörerna ska automatiskt tillämpa en sms-eurotaxa för alla existerande roamingkunder, med undantag av roamingkunder som redan hade gjort ett aktivt val av en särskild roamingtaxa eller ett särskilt roamingpaket, som ger dem rätt till en annan taxa för reglerade sms-roamingmeddelanden än vad de skulle ha tilldelats om inget sådant val hade gjorts.

5. Roamingleverantörerna ska tillämpa en sms-eurotaxa för alla nya roamingkunder som inte gör ett aktivt val av en annan sms-roamingtaxa eller en pakettaxa för roamingtjänster som ger rätt till en annan taxa för reglerade sms-roamingmeddelanden.

6. En roamingkund har rätt att när som helst begära byte till eller från en sms-eurotaxa. Ett sådant byte ska göras inom en arbetsdag efter det att begäran mottagits och ska vara kostnadsfritt och får inte vara förenat med villkor eller restriktioner rörande andra delar av abonnemanget än roaming. En roamingleverantör får fördröja ett sådant byte tills den tidigare roamingtaxan har gällt under en specificerad minimiperiod på högst två månader. En sms-eurotaxa får alltid kombineras med en eurotaxa för rösttelefoni och en eurotaxa för dataroaming.

Artikel 11

Tekniska egenskaper hos reglerade sms-roamingtjänster

Ingen roamingleverantör, nationell leverantör, hemmanätsoperatör eller värdnadsoperatör får ändra de tekniska egenskaperna hos reglerade sms-roamingtjänster på ett sätt som gör att de skiljer sig från de tekniska egenskaperna hos sms-tjänster på den nationella marknaden.

Artikel 12

Grossistavgifter för reglerade dataroamingtjänster

1. Från och med den 1 juli 2012 får den genomsnittliga grossistavgift som en värdnadsoperatör får ta ut av en roamingkunds hemmaleverantör för reglerade dataroamingtjänster från ifrågavarande värdnät inte överstiga en skyddsgräns på 0,25 EUR per megabyte sända data. Skyddsgränsen ska sänkas till 0,15 EUR per megabyte sända data den 1 juli 2013 och till 0,05 EUR per megabyte sända data den 1 juli 2014, och

ska, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 19, förbli 0,05 EUR per megabyte överförda data till och med den 30 juni 2022.

2. Den genomsnittliga grossistavgift som avses i punkt 1 ska gälla mellan två operatörer, oavsett vilka de är, och beräknas för en tolv månaders period eller den eventuella kortare period som kan återstå före den 30 juni 2022.

3. Den genomsnittliga grossistavgift som avses i punkt 1 ska beräknas genom att den totala intäkt i grossistledet som värdnätoperatören eller hemmanätoperatören får in för tillhandahållande av reglerade dataroamingtjänster under den aktuella perioden divideras med det totala antalet megabyte data som faktiskt konsumerats vid tillhandahållandet av dessa tjänster under samma period, uttryckt i kilobyte, på den relevanta roamingleverantörens eller hemmanätoperatörens vägnar under den perioden.

Artikel 13

Slutkundsavgifter för reglerade dataroamingtjänster

1. Roamingleverantörer ska på ett tydligt och öppet sätt tillhandahålla och aktivt erbjuda alla sina roamingkunder en eurotaxa för dataroaming enligt punkt 2. Denna eurotaxa för dataroaming får inte vara förenad med ett åtföljande abonnemang eller andra fasta eller återkommande avgifter, men får kombineras med valfri slutkundstaxa.

Roamingleverantörer ska i samband med detta erbjudande påminna de roamingkunder som redan har valt en särskild roamingtaxa eller ett särskilt roamingpaket om de villkor som gäller för den taxan eller det paketet.

2. Från och med den 1 juli 2012 får slutkundsavgiften (exklusive mervärdesskatt) för en eurotaxa för dataroaming som en roamingleverantör får ta ut av sina roamingkunder för tillhandahållande av en reglerad dataroamingtjänst, inte överstiga 0,70 EUR per använd megabyte. Den högsta slutkundsavgiften för använda data ska sänkas till 0,45 EUR per använd megabyte den 1 juli 2013 och till 0,20 EUR per använd megabyte den 1 juli 2014 och ska, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 19, förbli 0,20 EUR per använd megabyte till och med den 30 juni 2017.

Leverantörer av roamingtjänster ska ta ut en avgift per kilobyte av sina roamingkunder för tillhandahållande av alla reglerade dataroamingtjänster för vilka en eurotaxa för dataroaming tas ut, med undantag för multimediameddelanden (mms) för vilka avgiften får tas ut per enhet. I ett sådant fall ska den slutkundsavgift som en roamingleverantör får ta ut från sin roamingkund för överföringen eller mottagandet av ett mms-meddelande vid roaming inte överskrida den högsta slutkundsavgift som anges i första stycket.

3. Från och med den 1 juli 2012 ska roamingleverantörer automatiskt tillämpa en eurotaxa för dataroaming för alla existerande roamingkunder, med undantag av roamingkunder som redan har valt en annan särskild roamingtaxa, eller som redan omfattas av en taxa som är påvisbart lägre än eurotaxan för dataroaming eller som redan har valt ett paket som ger dem rätt till en annan taxa för reglerade dataroamingtjänster än vad de skulle ha tilldelats om inget sådant val hade gjorts.

4. Från och med 1 juli 2012 ska roamingleverantörer tillämpa en eurotaxa för dataroaming för alla nya roamingkunder som inte har gjort ett aktivt val av en annan eurotaxa eller en pakettaxa för roamingtjänster som ger rätt till en annan taxa för reglerade dataroamingtjänster.

5. Alla roamingkunder har rätt att när som helst begära byte till eller från en eurotaxa för dataroaming som beaktar deras avtalsvillkor. Ett sådant byte ska göras inom en arbetsdag från mottagandet av begäran och vara kostnadsfritt och får inte vara förenat med villkor eller restriktioner rörande andra delar av abonnemanget, än unionsomfattande roaming. En roamingleverantör får fördröja ett sådant byte tills den tidigare roamingtaxan har gällt under en specificerad minimiperiod på högst två månader. En eurotaxa för dataroaming får alltid kombineras med en sms-eurotaxa och en eurotaxa för rösttelefon.

6. Roamingleverantörer ska senast den 30 juni 2012 ge var och en av samtliga sina roamingkunder tydlig och begriplig information på ett beständigt medium om eurotaxan för dataroaming, om att denna kommer att gälla senast från och med den 1 juli 2012 för alla roamingkunder som inte har gjort ett aktivt val av en särskild taxa eller ett särskilt paket för reglerade dataroamingtjänster, samt om deras rätt att byta till och från taxan i enlighet med punkt 5.

Artikel 14

Öppenhet i fråga om slutkundsavgifter för roamingsamtal och sms-meddelanden

1. För att göra roamingkunder uppmärksamma på att de kommer att få betala en roamingavgift när de ringer eller tar emot ett samtal eller skickar ett sms-meddelande, ska varje roamingleverantör, utom när kunden har meddelat roamingleverantören att han/hon avsäger sig denna tjänst, via ett automatiskt meddelande till kunden när denne reser in i en annan medlemsstat än den där kundens nationella leverantör finns, utan oskäligt dröjsmål och kostnadsfritt ge denne grundläggande personlig prisinformation om de roamingavgifter (inklusive mervärdesskatt) som gäller när han/hon ringer och tar emot samtal samt skickar sms-meddelanden i den besökta medlemsstaten.

Denna grundläggande personliga prisinformation ska inbegripa de maximiavgifter (i den valuta som används vid fakturering av den nationella leverantören) som kunden kan komma att behöva betala enligt sitt taxsystem för att

- a) ringa reglerade roamingsamtal inom den besökta medlemsstaten och till den medlemsstat där kundens nationella leverantör finns, samt för att ta emot reglerade roamingsamtal och
- b) skicka reglerade sms-roamingmeddelanden under vistelsen i den besökta medlemsstaten.

Den ska också inbegripa uppgifter om det gratisnummer som avses i punkt 2 för erhållande av mer detaljerad information och information om att larm- och räddningstjänst kan ringas kostnadsfritt på det europeiska larmnumret 112.

Kunden ska i samband med varje meddelande ha möjlighet att kostnadsfritt och enkelt meddela roamingleverantören att han/hon inte vill ha det automatiska meddelandet. En kund som har meddelat att han/hon avsäger sig det automatiska meddelandet ska ha rätt att när som helst och kostnadsfritt begära att roamingleverantören tillhandahåller tjänsten igen.

Roamingleverantörerna ska automatiskt och kostnadsfritt tillhandahålla kunder som är blinda eller har nedsatt syn den grundläggande personliga prisinformation som avses i första stycket via ett rösttelefonisamtal, om kunden så önskar.

Första, andra, fjärde och femte styckena ska också tillämpas på roamingsamtalstjänster och sms-roamingtjänster som utnyttjas av roamingkunder som reser utanför unionen och som tillhandahålls av en roamingleverantör.

2. Utöver det som fastställs i punkt 1 ska kunder, oberoende av var de befinner sig i unionen, ha rätt att kostnadsfritt begära samt få mer detaljerad personlig prisinformation om de roamingavgifter som gäller i värdnätet för rösttelefonisamtal och sms-meddelanden, samt information om de åtgärder för att öka insynen som är tillämpliga enligt denna förordning, genom ett mobilt rösttelefonisamtal eller ett sms-meddelande. En sådan begäran ska ställas till ett gratisnummer som roamingleverantören avdelat för detta ändamål. Skyldigheterna enligt punkt 1 ska inte gälla för terminaler som inte stöder sms-funktioner.

3. Roamingleverantörerna ska tillhandahålla alla användare fullständiga upplysningar om gällande roamingavgifter, särskilt om eurotaxan för rösttelefoni och sms-eurotaxan, när abonnemanget tecknas. De dessutom ska tillhandahålla sina roamingkunder uppdaterade uppgifter om gällande roamingavgifter utan oskäligt dröjsmål, varje gång dessa avgifter ändras.

Roamingleverantörerna ska dessutom vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att alla deras roamingkunder känner till att det finns en eurotaxa för rösttelefoni och en sms-eurotaxa. De ska särskilt på ett tydligt och objektivt sätt meddela alla roamingkunder de villkor som rör eurotaxan för rösttelefoni samt villkoren rörande sms-eurotaxan. De ska därefter med lämpliga intervaller skicka påminnelser till samtliga kunder som valt en annan taxa.

Informationen ska vara tillräckligt detaljerad för att kunderna ska kunna avgöra om det är fördelaktigt för dem att övergå till eurotaxa.

4. Roamingleverantörerna ska ge sina kunder tillgång till information om hur oavsiktlig roaming i gränsregioner undviks. Roamingleverantörer ska vidta rimliga åtgärder för att skydda sina kunder från att betala roamingavgifter för roamingtjänster som de utnyttjar oavsiktligt när de befinner sig i hemmedlemsstaten.

Artikel 15

Öppenhets- och skyddsmekanism för dataroamingtjänster i slutkundsledet

1. Roamingleverantörer ska se till att deras roamingkunder både före och efter det att ett avtal ingås får lämplig information om de avgifter som gäller när de använder reglerade dataroamingtjänster, och informationen ska ges så att kunderna utan svårighet kan förstå de ekonomiska konsekvenserna av användandet och på så sätt kan övervaka och kontrollera sina utgifter för reglerade dataroamingtjänster i enlighet med punkterna 2 och 3.

Roamingleverantörerna ska i förekommande fall innan ett avtal ingås och regelbundet därefter informera sina kunder om risken med automatisk och okontrollerad dataroaminganslutning och nedladdning av data vid roaming. Dessutom ska roamingleverantörerna kostnadsfritt och på ett tydligt och lättbegripligt sätt informera sina kunder om hur dessa automatiska dataroaminganslutningar stängs av för att förhindra okontrollerad förbrukning av dataroamingtjänster.

2. Roamingkunden ska genom ett automatiskt meddelande från roamingleverantören upplysas om att denne kopplats via ett annat nät än hemmanätet och meddelandet ska även innehålla grundläggande personlig information om vilka taxor (i den valuta som används vid fakturering av den nationella leverantören), uttryckt i pris per megabyte, som gäller i den berörda medlemsstaten vid leverans av reglerade dataroamingtjänster till den kunden, utom i de fall kunden har meddelat roamingleverantören att han eller hon avsäger sig denna information.

Sådan grundläggande personlig information om taxor ska sändas till roamingkundens mobila terminal, till exempel via ett sms-meddelande, e-post eller ett pop-up-fönster på den mobila terminalen, varje gång roamingkunden reser in i en annan medlemsstat än den där kundens nationella leverantör finns och för första gången utnyttjar en dataroamingtjänst i den medlemsstaten. Informationen ska lämnas kostnadsfritt vid den tidpunkt då roamingkunden inleder en reglerad dataroamingtjänst och på ett sådant sätt att den är lätt att ta emot och förstå.

En kund som har meddelat sin roamingleverantör att han eller hon avsäger sig automatisk information om taxor ska ha rätt att när som helst och kostnadsfritt begära att roamingleverantören tillhandahåller denna tjänst igen.

3. Alla roamingleverantörer ska ge alla sina roamingkunder möjlighet att aktivt och kostnadsfritt välja en tjänst som tillhandahåller information om den sammanlagda konsumtionen, uttryckt i volym eller i den valuta som roamingkunden faktureras i för sina kostnader för reglerade dataroamingtjänster, och som garanterar att de sammanlagda utgifterna för reglerade dataroamingtjänster under en angiven användningsperiod, med undantag för mms som faktureras per enhet, inte utan kundens uttryckliga medgivande överskrider ett visst kostnadstak.

I detta syfte ska roamingleverantören erbjuda ett eller flera kostnadstak för angivna användningsperioder, förutsatt att kunden i förväg informeras om motsvarande volymbelopp. Ett av dessa tak (standardkostnadstaket) ska ligga nära, men inte överstiga, 50 EUR för utestående avgifter per månatlig faktureringsperiod (exklusive mervärdesskatt).

Alternativt får roamingleverantören fastställa kostnadstak uttryckta i volym, förutsatt att kunden i förväg informeras om motsvarande penningbelopp. Ett av dessa tak (standardvolymtak) ska ha ett motsvarande penningbelopp som inte överstiger 50 EUR för utestående avgifter per månatlig faktureringsperiod (exklusive mervärdesskatt).

Utöver detta får roamingleverantören erbjuda sina roamingkunder andra kostnadstak med andra, dvs. högre eller lägre, högsta kostnadstak per månad.

De standardtak som avses i andra och tredje stycket ska gälla för alla kunder som inte har valt ett annat tak.

Varje roamingleverantör ska också se till att ett lämpligt meddelande skickas till roamingkundens mobila terminal, till exempel via ett sms-meddelande, e-post eller ett pop-up-fönster

på datorn när dataroamingtjänsterna har nått 80 % av det överenskomna kostnads- eller volymtak. Alla kunder ska ha rätt att begära att roamingoperatören slutar att skicka sådana meddelanden samt att när som helst och kostnadsfritt begära att leverantören tillhandahåller tjänsten igen.

När kostnads- eller volymtak annars skulle överskridas ska ett meddelande skickas till roamingkundens mobila terminal. Det meddelandet ska upplysa kunden om hur denne ska gå tillväga för att få fortsatt tillgång till dessa tjänster och om kostnaderna för varje ytterligare enhet som används. Om roamingkunden inte svarar enligt uppmaningen i det mottagna meddelandet ska roamingleverantören omedelbart upphöra att tillhandahålla och att ta betalt av roamingkunden för reglerade dataroamingtjänster, om inte och till dess att roamingkunden begär fortsatt eller förnyad tillgång till dessa tjänster.

Närhelst en roamingkund begär att få välja eller upphäva ett kostnads- eller volymtak ska ändringen utföras kostnadsfritt inom en arbetsdag från mottagandet av begäran och får inte vara förenad med villkor eller restriktioner gällande andra delar av abonnemanget.

4. Punkterna 2 och 3 ska inte tillämpas på utrustning för maskin till maskin-kommunikation som använder mobil data-kommunikation.

5. Roamingleverantörer ska vidta rimliga åtgärder för att skydda sina kunder från att betala roamingavgifter för roamingtjänster som de utnyttjar oavsiktlig när de befinner sig i hemmedlemsstaten. Detta ska innebära information till kunderna om hur oavsiktlig roaming i gränsregioner undviks.

6. Denna artikel ska – med undantag för punkt 5, och med förbehåll för vad som anges i andra och tredje stycket i denna punkt – också tillämpas på dataroamingtjänster som utnyttjas av roamingkunder vid resa utanför unionen och som tillhandahålls av en roamingleverantör.

När kunden väljer den tjänst som avses i punkt 3 första stycket ska kraven i punkt 3 inte tillämpas om värdnätoperatören i det besökta landet utanför unionen inte tillåter att roamingleverantören övervakar kundernas användning i realtid.

När så är fallet ska kunden vid inresan i ett sådant land utan onödigt dröjsmål och kostnadsfritt genom ett sms-meddelande underrättas om att information om sammanlagd konsumtion inte finns tillgänglig och att garantin för att ett visst kostnadstak inte överskrids inte gäller.

Artikel 16

Tillsyn och verkställighet

1. De nationella tillsynsmyndigheterna ska bevaka och övervaka att denna förordning följs inom deras respektive territorier.

2. De nationella tillsynsmyndigheterna ska offentliggöra aktuell information om tillämpningen av denna förordning, särskilt artiklarna 7, 8, 9, 10, 12 och 13 på ett sätt som gör informationen lättillgänglig för berörda parter.

3. De nationella tillsynsmyndigheterna ska, inför den översyn som anges i artikel 19, bevaka utvecklingen av de avgifter i grossist- och slutkundsledet som gäller röst- och datakommunikationstjänster för roamingkunder, däribland sms och mms, inbegripet i de yttersta randområden som avses i artikel 349 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. De nationella tillsynsmyndigheterna ska också vara uppmärksamma på det särskilda fallet med oavsiktlig roaming i gränsregioner i angränsande medlemsstater och bevaka huruvida trafikstyrningsteknik används till nackdel för kunderna.

De nationella tillsynsmyndigheterna ska övervaka och samla information om oavsiktlig roaming och vidta lämpliga åtgärder.

4. De nationella tillsynsmyndigheterna ska ha befogenhet att kräva att företag som omfattas av skyldigheter enligt denna förordning lämnar all information som är relevant för förordningens genomförande och verkställighet. Dessa företag ska på begäran lämna denna information utan dröjsmål och inom de tidsgränser och på den detaljnivå som de nationella tillsynsmyndigheterna kräver.

5. De nationella tillsynsmyndigheterna får ingripa på eget initiativ för att se till att denna förordning följs. I synnerhet ska de vid behov utnyttja sina befogenheter enligt artikel 5 i tillträdesdirektivet för att sörja för fullgott tillträde och fullgod samtrafik, i syfte att säkerställa att slutanvändarna kan nå varandra samt att det råder interoperabilitet mellan roamingtjänster, t.ex. i en situation där kunder inte kan utväxla reglerade sms-roamingmeddelanden med kunder vid ett markbundet allmänt mobilnät i en annan medlemsstat, till följd av att det saknas ett avtal som möjliggör leverans av sådana meddelanden.

6. Om en nationell tillsynsmyndighet upptäcker att skyldigheterna enligt denna förordning åsidosätts, ska den ha befogenhet att kräva att åsidosättandet omedelbart upphör.

Artikel 17

Tvistlösning

1. Vid tvister som rör skyldigheter enligt denna förordning mellan företag som tillhandahåller elektroniska kommunikationsnät eller kommunikationstjänster i en medlemsstat, ska de tvistlösningsförfaranden som fastställts i artiklarna 20 och 21 i ramdirektivet tillämpas.

2. Om en olöst tvist i en fråga, inom denna förordnings tillämpningsområde, som berör en konsument eller en slutanvändare, ska medlemsstaterna se till att de förfaranden för lösning av tvister utanför domstol som fastställs i artikel 34 i direktivet om samhällsomfattande tjänster kan användas.

Artikel 18

Sanktioner

Medlemsstaterna ska fastställa regler om sanktioner för överträdelser av denna förordning och vidta alla åtgärder som är nödvändiga för att se till att de tillämpas. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Medlemsstaterna ska anmäla dessa bestämmelser till kommissionen senast den 30 juni 2013, och ska utan dröjsmål meddela den eventuella senare ändringar som påverkar bestämmelserna.

Artikel 19

Översyn

1. Kommissionen ska göra en översyn över denna förordnings verkan och, efter ett offentligt samråd, rapportera resultaten till Europaparlamentet och rådet senast den 30 juni 2016. Kommissionen ska särskilt bedöma huruvida målen i denna förordning uppnåtts. I samband med detta ska kommissionen bland annat granska

- a) huruvida konkurrensen har utvecklats så långt att det är berättigat att de högsta slutkundsavgifterna upphör att gälla,
- b) huruvida konkurrensen är tillräcklig för att motivera att de högsta grossistavgifterna avskaffas,
- c) utvecklingen av och förväntade framtida tendenser för avgifterna i grossist- och slutkundsledet för röst-, sms- och datakommunikationstjänster för roamingkunder i jämförelse med avgifterna för mobilkommunikationstjänster på nationell nivå i medlemsstaterna, med uppgifter uppdelade på kunder med abonnemang respektive kunder med kontantkort, samt om dessa tjänsters kvalitet och hastighet,
- d) tillgången till och kvaliteten på tjänster, inbegripet sådana som utgör ett alternativ till samtals-, sms- och dataroamingtjänster, särskilt mot bakgrund av den tekniska utvecklingen,
- e) i vilken utsträckning kunderna gynnats av faktiska prissänkningar för roamingtjänster, uppsättningen taxor och produkter som finns tillgängliga för kunder med olika telefonvanor, och skillnaden mellan roamingtaxor och nationella taxor, inbegripet tillgången på erbjudanden med en enda taxa för nationella tjänster och roamingtjänster,

- f) graden av konkurrens på såväl slutkundsmarknaden som grossistmarknaden, särskilt små, oberoende eller nystartade operatörers konkurrenssituation, inbegripet affärsavtals inverkan på konkurrensen samt graden av samtrafik mellan operatörer,

- g) i vilken utsträckning genomförandet av de strukturella åtgärderna enligt artiklarna 3 och 4 har lett till att det utvecklats konkurrens på den inre marknaden för roamingtjänster i sådan utsträckning att skillnaden mellan roamingtaxorna och de nationella taxorna har närmat sig noll,
- h) den utsträckning i vilken nivån på de högsta avgifterna i grossistledet och slutkundsledet har erbjudit tillräckligt skydd mot för höga priser för konsumenterna samtidigt som konkurrensen på den inre marknaden för roamingtjänster kunnat utvecklas.

2. Om rapporten visar att de strukturella åtgärder som föreskrivs i denna förordning inte har varit tillräckliga för att främja konkurrensen på den inre marknaden för roamingtjänster till förmån för alla europeiska konsumenter, eller att skillnaderna mellan roamingtaxorna och de nationella taxorna inte har närmat sig noll, ska kommissionen lägga fram lämpliga förslag för Europaparlamentet och rådet för att komma till rätta med situationen och på så sätt uppnå en inre marknad för mobilkommunikationstjänster där det till slut inte finns någon skillnad mellan nationella taxor och roamingtaxor. Kommissionen ska i synnerhet undersöka huruvida det är nödvändigt att

- a) fastställa ytterligare tekniska och strukturella åtgärder,
- b) modifiera de strukturella åtgärderna,
- c) förlänga giltighetstiden för, och eventuellt se över nivån på, de högsta slutkundsavgifter som föreskrivs i artiklarna 8, 10 och 13,
- d) förlänga giltighetstiden för eller se över nivån på de högsta grossistavgifter som föreskrivs i artiklarna 7, 9 och 12,
- e) införa andra nödvändiga krav, inklusive icke-differentiering av roamingtaxor och nationella taxor.

3. Kommissionen ska dessutom vartannat år efter den rapport som avses i punkt 1 lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet. Varje rapport ska innehålla en sammanfattning av övervakningen av tillhandahållandet av roamingtjänster i unionen och en bedömning av framstegen mot uppnåendet av

denna förordnings mål, inbegripet med hänvisning till de aspekter som anges i punkterna 1 och 2.

4. För att kunna bedöma konkurrensutvecklingen på de unionsomfattande roamingmarknaderna, ska Berec regelbundet samla in uppgifter från de nationella tillsynsmyndigheterna om utvecklingen avseende slutkunds- och grossistavgifter för samtals-, sms- och dataroamingtjänster. Dessa uppgifter ska anmälas till kommissionen minst två gånger om året. Kommissionen ska offentliggöra uppgifterna.

Berec ska också årligen samla in uppgifter från de nationella tillsynsmyndigheterna om öppenhet och jämförbarhet vad beträffar de olika taxor som operatörerna erbjuder sina kunder. Kommissionen ska offentliggöra dessa uppgifter och resultat.

Artikel 20

Krav om underrättelse

Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om vilka nationella tillsynsmyndigheter som ansvarar för att fullgöra uppgifter enligt denna förordning.

Artikel 21

Upphävande

Förordning (EG) nr 717/2007 ska upphöra att gälla i enlighet med bilaga I med verkan från den 1 juli 2012.

Hänvisningar till den upphävda förordningen ska anses som hänvisningar till denna förordning och ska läsas i enlighet med jämförelsetabellen i bilaga II.

Artikel 22

Ikraftträdande och upphörande

Denna förordning träder i kraft dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning* och dess bestämmelser ska tillämpas från och med den dagen, om inget annat föreskrivs i specifika artiklar.

Den ska upphöra att gälla den 30 juni 2022.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Strasbourg den 13 juni 2012.

På Europaparlamentets vägnar
M. SCHULZ
Ordförande

På rådets vägnar
N. WAMMEN
Ordförande

*BILAGA I***Upphävd förordning och dess ändringsförordning**

(enligt artikel 21)

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 717/2007
(EUT L 171, 29.6.2007, s. 32)

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 544/2009 Endast artikel 1
(EUT L 167, 29.6.2009, s. 12)

BILAGA II

Jämförelsetabell

Förordning (EG) nr 717/2007	Den här förordningen
Artikel 1	Artikel 1
—	Artikel 1.2
Artikel 1.2	Artikel 1.3
Artikel 1.3	Artikel 1.4
Artikel 1.4 första stycket första meningen	Artikel 1.5
Artikel 1.4 första stycket andra meningen	Artikel 1.6 första stycket Artikel 1.7 första stycket
Artikel 1.4 andra stycket första meningen	Artikel 1.6 andra stycket, första meningen Artikel 1.7 andra stycket, första meningen
Artikel 1.4 andra stycket andra meningen	Artikel 1.6 andra stycket, andra och tredje meningen Artikel 1.7 andra stycket, andra och tredje meningen
Artikel 2.1	Artikel 2.1
Artikel 2.2 inledande orden	Artikel 2.2 inledande orden
Artikel 2.2 a	Artikel 2.2 i
Artikel 2.2 b	Artikel 2.2 a
—	Artikel 2.2 b
—	Artikel 2.2 c
Artikel 2.2 c	Artikel 2.2 d
Artikel 2.2 g	Artikel 2.2 e
Artikel 2.2 d	Artikel 2.2 f
Artikel 2.2 f	Artikel 2.2 g
Artikel 2.2 e	Artikel 2.2 h
Artikel 2.2 i	Artikel 2.2 j
Artikel 2.2 j	Artikel 2.2 k
Artikel 2.2 h	Artikel 2.2 l
Artikel 2.2 k	Artikel 2.2 m
—	Artikel 2.2 n
—	Artikel 2.2 o
—	Artikel 2.2 p
—	Artikel 2.2 q
—	Artiklarna 3, 4, 5 och 6
Artikel 3.1	Artikel 7.1
Artikel 3.2	Artikel 7.2
Artikel 3.3 första stycket	—
Artikel 3.3 andra stycket	Artikel 7.3
Artikel 4.1	Artikel 8.1
Artikel 4.2	Artikel 8.2

Förordning (EG) nr 717/2007	Den här förordningen
Artikel 4.3 första stycket	—
Artikel 4.3 andra stycket	Artikel 8.3
Artikel 4.3 tredje stycket	Artikel 8.4
Artikel 4.4	Artikel 8.5
Artikel 4a	Artikel 9
Artikel 4b	Artikel 10
Artikel 4b.7	—
Artikel 4c	Artikel 11
—	Artikel 12
—	Artikel 13
Artikel 6.1 första till femte stycket	Artikel 14.1 första till femte stycket
—	Artikel 14.1 sjätte stycket
Artikel 6.2	Artikel 14.2
Artikel 6.3 första och andra styckena	Artikel 14.3 första och andra styckena
—	Artikel 14.3 tredje stycket
—	Artikel 14.4
Artikel 6a	Artikel 15
—	Artikel 15.4
—	Artikel 15.5
—	Artikel 15.6
Artikel 6a.4	—
Artikel 7	Artikel 16
—	Artikel 16.3 andra stycket
Artikel 8	Artikel 17
Artikel 9	Artikel 18
Artikel 10	—
Artikel 11.1 inledande orden	Artikel 19.1 inledande orden
—	Artikel 19.1 leden a och b
Artikel 11.1 första stycket första till fjärde strecksatsen	Artikel 19.1 första stycket leden c–f
—	Artikel 19.1 leden g och h
Artikel 11.1 andra stycket	—
—	Artikel 19.2
Artikel 11.2	Artikel 19.3
—	Artikel 19.4
Artikel 12	Artikel 20
—	Artikel 21
Artikel 13	Artikel 22